

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 120 Ft

XII. évfolyam 10. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2005. október

KOSSUTH NÉPE

A BÉKÉS MEGYEI FORRADALMI TANÁCS NAPILAPJA

1954. NOVEMBER 1., CSÜTÖRTÖK

Ára 50 fillér

I. ÉVFOLYAM, 2. SZÁM

Itt a Békés megyei Szabadság adó, a 387-es középhullámon...

**Egy csipetnyit sem szabad elaludnunk a magyar forradalom igazából...
Féja Géza rádiószózata a Békés megyei néphez**

Szerdán este a magyar függetlenséget hirdető, új rádióállomás: a Szabadság Rádió kezdte meg adását Békés megyében. Az új rádióállomás – mely a 372-es, a 387-es középhullámhosszon sugározza ezentúl műsorát, első adásában Féja Géza szólott Békés megye népéhez.

Polgártársaim! Magyarok!

Tudatom Békés megye népével, hogy a Duna völgyében csoda történt: nemzet született! Hálát adok az egyetlen és igazságot osztó istennek, hogy megérhettem ezt a napot. Századok óta viaskodik a magyar költő a nemzetéről rémével, a „nagy sírral, hol nemzet süllyed el”... századok óta vártuk a Küldöttet, a nemzet megváltóját, aki visszarántja a magyart a sír párkányáról és világhosszra vezet. Két-

Kedves Olvasóink! Közzé tettük csaknem teljes terjedelemben a Békés megyei Kossuth Népe újság 1956. november 1. számát. Az események korhű idézésével emlékezzünk, éljük át reprimben a tiszta és dicső, mégis elbukott forradalmunk egy napját.

Közreadta: Császárné Gyuricza Éva

ségbeesésünkben önmagunkat és nemzetünket marcangoltuk. A mellem verem! Kishitűek voltunk, mert ime a várt történelmi hős helyett egy ifjú, nagy nemzet jelent meg az utcán, a barrikádokon, a magyar sors, a magyar történelem véres mezején. Régi forradalmaink Dózsa, Rákóczi, Kossuth nevéhez fűződnek, a most folyó forradalomnak a főhőse azonban nem egy lánglélek, hanem maga a lánglélkű nép. A mellem verem! Magyar szalmatüzlől beszéltünk és nézzétek: tűzünk bevilágítja a földet. A magyar név szerte a világon a legmagasabb emberi rangot jelenti.

Soha a történelem folyamán nem volt még ennyire egy test, egy lélek ez a nemzet. Ott a

barrikádokon, a pesti utcán véres nemzeti zászlók alatt tudta meg mindenki, hogy mi a feladata, nem kellett parancsszó, nem kellett biztatás, ha valaki elesett, öten nyomultak a helyébe. Ugyanúgy összeforva egy testként, egy lélekként kell őriznünk a forradalom vívmányait és egy csipetnyit sem szabad elaludnunk a magyar forradalom igazából.

Vérben és kinszenvedésben született a megújított magyar nemzet, amint vérben és kinszenvedésben születik a kisded. Igazát

magyar életek tízezreinek vére pecsételte meg. Testvéreim! Halott hősök lelke figyel minket. Legyünk hűek hozzájuk, örökségükhöz, végső sóhajtásukhoz, különben nem vagyunk méltók a magyar és az ember nevére.

A fegyverek végre elhallgattak, most a béke harca következik. A béke harca semmivel sem kisebb, semmivel sem könnyebb, mint a fegyvereké volt. Dózsa György óta vagy vérbe fojtották, vagy elsikkasztották az igazi magyar forradalmat. Polgártársaim! Most éljük sorsunk legnagyobb próbáját: Ennek a forradalomnak győznie kell, mert akik hősök és igazak voltak a harcban, hősök és igazak lesznek a békében is.

Polgártársaim! Ti ismeritek életemet. A ti szenvedéseitek, elnyomottságotok, megalázottságotok tett íróvá engem. Tizenegy esztendeje pedig nem kevés kiváltságosok sorsát éltem, hanem egy voltam a megtaposott milliókkal nyomorúságban, szorongatottságban, kitagadottságban. Mégsem érzek személyes bosszút senki iránt. Az én egyéni fájdalmaim azonnal elmúlnak, sebeim rögtön behegednek, mihelyst népem és nemzetem sorsát biztonságban tudom. Soha sem törekedtem rangra, hivatalra, méltóságra, most sem törekszem. Gyarló és esendő ember vagyok, az én szenvedéseim eltörpülnek a magyar forradalmárok emberfeletti nagysága mellett. Az én életemnek már csak egyetlen célja van, az, hogy holtig tartó alázattal és hűséggel szolgáljam ennek a hősi népnek, ennek a nagy nemzetnek az ügyét.

Arra kérem régi bajtársaimat, és Békés megye egész népét, hogy őrizze, védje a forradalom vívmányait. Ne térjünk le a forradalom útjáról se jobbra, se balra. Mi nem akarjuk visszaállítani az úri Magyarországot, de a Rákosi és Gerő rémuralmát sem. Testvéreim! A mi kezünket nem szennyezheti be igaz vér. A mi lelkünket nem terhelheti nemtelen cselekedet. A mi jóhírünket nem szeplősítheti személyi bosszú aljas indulata.

Békés megye népe! Maradjunk mindvégig igaz emberek! A hősi harc egységét vigyük át a békébe! Mutassuk meg, hogy az igazsággal áthatott, az igazságra épülő rend hívei és katonái vagyunk. Hallgassunk a forradalmi bizottságra, mely forradalmi szívvvel és a legteljesebb forradalmi felelősséggel irányít minket ezekben sorsdöntő napokban.

folytatás a 189. r

Önnel joga van tudni...

**hogy miről tárgyalt Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete
Városfenntartó és Környezetvédelmi Bizottság
szeptember 20-i ülésén**

A 2005. évi költségvetés első félévi teljesítése: Az éves bevételi tervnek a teljesítése 45,4%, ami 1 milliárd 448 millió forintot tesz ki.

A kiadások teljesítése: 43,22%, 1 milliárd 378 millió forint. A kiadásokon belül a működési költségek 51,38%, (1 milliárd 995 millió), a felújítások 29,8%, (12,3 millió), a fejlesztések 29%-os (254 millió) teljesítést mutatnak. Fontos információ, hogy az önkormányzatnak saját működéséhez nem kellett hogy hitelt felvennie. Megjelent ugyan a táblázatban egy 2 millió kilencszázhetven ezer forintos rövidlejáratú hitel, ami a Cigánykisebbségi Önkormányzat hitele. Az önkormányzat az első félévben meg tudta őrizni pénzügyi stabilitását, ami - a mai országos helyzetet ismerve - jelentős eredménynek minősül.

„Féloldalas” utcák útépitésének lakossági hozzájárulás mértéke: ismét lekerült a napirendről. Nem tudtak a képviselők megállapodni, mert az az igazság, hogy minden utca más, ezért valóban egyedi elbírálás alapján lehet csak dönteni. Tekintve, hogy ebben mindnyájan egyetérttünk, ezért nem születhetett bizottsági döntés, mert az egyedi elbírálás már nem bizottsági, hanem testületi hatáskör.

Hogy mi is ez a megoldhatatlannak látszó probléma, amit már évek óta görgetünk magunk előtt? - joggal kérdezhetik olvasóink. Abból adódik a bizonytalanság, hogy szeretnénk az „igazságos költségviselés” elvének érvényesülését azokban az esetekben is legalább megközelíteni, amikor az utcáknak csak egyik oldalán vannak építmények, pld. Népliget utca, Polányi Máté utca stb. A kérdés, hogy hogyan közelíthetjük ezt meg a legéletszerűbben? Több javaslat is elhangzott, de egyiket sem lehetett általános megoldásnak elfogadni, ezért került át az egyedi döntési javaslat a testületi ülésre.

Dél-Alföldi Régió Ivóvízminőség-javító Programjához való csatlakozás:

A Képviselő-testület júliusban már tárgyalta és jóváhagyta városunk részvételét a programban Így városunk már a konzorcium tagja, és most arról kellett csak döntenie, hogy a 2005. dec. 31-ig csatlakozó települések a konzorcium teljes jogú tagjaivá válhassanak, valamint hogy a konzorcium elnöke aláírhatta a Támogatási Szerződés tervezetét.

Gyomaendrőd város 26 belterületi lakóútványát valamint a Selyemfizekasi út és az Öregszőlői mezőgazdasági célokat szolgáló összekötő út építési és felújítási munkák közbeszerzésére beérkezett ajánlatok: A nyílt közbeszerzési eljárás nyertese a legkisebb összegű ajánlati árat tevő STRABAG RT lett.

Csárdaszállás lakossági folyékony hulladék elhelyezési kérélmé: tekintve, hogy a szennyvíztelep eddigi kihasználtsága 83%, így a bizottság elfogadásra javasolja a testületnek Csárdaszállás kérélmét.

A Kincstári Vagyon Igazgatóság felajánlotta a Kárász u 3. sz. alatti állami tulajdonú ingatlan önkormányzati tulajdonba vételét: a bizottság egyhangúlag javasolta az ajánlat elfogadását.

2005. október 1-naptól a Kiss Bálint Iskola visszaadja a Sallai u 2. sz. alatti ingatlan, tekintve, hogy a Hősök úti iskolaegység felújítása befejeződött, így a Sallai utcai ingatlan az iskola számára feleslegessé vált. A bizottság az ingatlan visszavételét egyhangúlag elfogadta.

Nem javasolja a bizottság elfogadásra a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság ajánlatát, amely egy belterületen lévő csatorna művelési ágú ingatlanok térítésmentes tulajdonba vételére vonatkozott. A város önkormányzata a Vízügyről szóló törvényre hivatkozva viszont kéri a tulajdonost, hogy a csatorna karbantartását rendszeresen végezze el, a belvíz akadálytalan elvezetése érdekében.

Nagylapson a Vasútsor u 9. sz. alatt egy db hiányzó lámpatest kerül felszerelésre.

Bíró Lászlóné erre vonatkozó kérését a bizottság jogosnak tartotta.

Két új köztéri játszótér kerül még ebben az évben kialakításra. Az egyik a Hősök terén, a másik az Október 6 Lakótelepen. A kivitelezést közbeszerzési eljárásról egy miskolci illetékességű cég nyerte el, a vállalt teljesítési határidő: 2005. október 20.

Felszerelésre kerülnek: 2 db láncfelfüggesztésű, lap hintaülökét tartalmazó elem, 1 db csúszdaelem (110 cm-nél magasabb beülési magassággal) legalább 3 típusú függő- és/vagy mászóelem, köztük kötélmászófalat tartalmazó játékelem. A játékeszközök elemei fenyő vagy akác faanyagból készülnek, és megfelelnek a szigorú szabványfeltételeknek.

Az augusztusi nagy esőzések miatti belvíz elhárítási munkák során derült ki, hogy néhány esetben a csatornákat érintő tulajdonjog tisztázandó. Kiderült, hogy a 90-es évek során a tsz felszámolások kapcsán magánszemélyek tulajdonába is kerültek csatornák és árkok.

Nagyenyed város és lakossága nevében a polgármesterük levélben köszönte meg Gyomaendrőd város 4000 Euró (egy millió forint) segítségét, amit a két ízben is árvízrel sújtott Nagyenyed segítségére szavazott meg a Képviselő-testület. Megrongálta az árhullám Nagyenyed hidját, ennek helyreállításánál fogják a kapott 4000 Eurót felhasználni.

Kállai Ferenc színművész, Gyomaendrőd város díszpolgára 500 ezer forint pénzbeli támogatást küldött az augusztusi esőzés okozta bajbajutottak megsegítésére.

Városunk polgármestere a lakosság nevében is levélben fejezte ki hálás köszönetét a nagylelkű adományért, azzal, hogy: „a támogatás a ténylegesen bajba jutott családok megsegítésére kerül felhasználásra.”

Császárné Gyuricza Éva
képvisező

A Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria, a Templárius Alapítvány, az Élet-másokért Egyesület, a helyi kereszténydemokraták és a Karitás Gyomaendrődi csoportja idén újra megrendezi a „**SEGÍTÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKNEK!**” jótékony célú adakozását. Terveink szerint 100 családot, közel 300 gyermeket szeretnénk ebben az esztendőben is megajándékozni a nagylelkű segítségnek köszönhetően.

Helye: Szt. Imre Katolikus Templom (Gyomaendrőd – Endrődi városrész)

Idéje: 2005. december 15. csütörtök de. 10.00 – óra

Gyűjtünk: tartós élelmiszert, írószert, játékokat, könyveket, fogkeféket, fogkrémeket, szappant, konzerveket, törölközőket, plédeket, számológépet nyomtatóval és minden olyan dolgot, aminek egy gyermek örülhet!

Figyelem: ruhát nem gyűjtünk!

A felajánlásokat a következő címre várjuk:

Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Hivatal
5502 Gyomaendrőd, Fő u.1. sz.

Aki anyagilag szeretne segíteni, az a következő címen teheti meg:

Számla számunk:
Templárius Alapítvány
Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet
53200015-11060273

Fővédnökeink:

1. Óexelenciája Gyulay Endre megyéspüspök
Szeged-Csanádi Egyházmegye
2. Óexelenciája Alberto Cristofani della Magione
A Templomos Lovagrend
Nagymestere (Olaszország)
3. Zelnik József
A Művészeti Akadémia Elnöke

Ahol érdeklődni lehet:

Fr. Ungvölgyi János
commendator
Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria
5502 Gyomaendrőd,
Martos Flóra u. 5. szám
Tel/fax: 06-66/284-155
Mobil: +36 (30) 294-0650
E-mail: ungvolanos@bekesnet.hu

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Mátraverebely-Szentkúton a hagyományos Kisboldogasszony napi búcsún jártak az endrődi és hunyai hívek, szeptember 4-én. A hagyomány szerint Szent László király által fakasztott forrás vizével a szent Szűz az 1100-as években meggyógyította a verebelyi néma pástort.

Az Árpád-kor óta folyamatosan ide zarándokolnak a testi-lelki gyógyulásra vágyó emberek. Az Isten anyját, Szűz Máriát Szentkúton megtapasztalt anyai pártfogása miatt „Szentkút csillagának” is nevezik. Az endrődi és hunyai hívek több mint 100 éve járnak ide évente búcsúra. Így volt ez idén is, 38-an mentünk busszal, énekelve, imádkozva. Iványi atya reggel öt órakor megáldotta a búcsúra indulókat, és a hagyomány szerint harangszó kísért bennünket a falu határáig. A zarándokok nagyszámú tömegéhez csatlakoztunk megérkezésünk után. A szabadtéri szentmisét Veres András püspök celebrálta. A körmenet több mint egy órán át tartott, csodálatos Mária szobrok és zászlók kísérték az Oltárszentséget. Több tájról népviseletben érkeztek a zarándokok, akik között hál Istennek sok volt a fiatal is.

Az endrődi és hunyai hívek nevében elhelyeztük virágunkat Mária szobra előtt, és imádkoztunk családunkért, hazánkért, és a világ békéjéért.

Haza felé jövet pénzadományt gyűjtöttünk az árvízkárosult széles magyar testvéreinknek.

Gödöllőn a Grassalkovich Antal által építtetett Királyi Kastélyt, Vácrátóton az Arborétumot látogatták meg szeptember 17-én a gyomaendrődi nyugdíjasok egy csoportja az Országos Nyugdíjas Polgári Egyesülete (ONYPE) szervezésében.

Ígéret a nyugdíjasok távfűtésének támogatására. A kormány ösztönli új támogatási rendszer alapján ígéri csökkenteni a rászorult nyugdíjasok távfűtési terheit, jelentette be a miniszterelnök. „A kisnyugdíjasok számára a tél túlélési gyakorlat, ezért a kormány két héten belül meghozza azt a rendeletet, amely előírja, hogy a legalacsonyabb nyugdíjból ekkor már ebben a szezonban 10 százalékkal kevesebb távfűtési díjat fizessenek.”

E hír hallatán gondolom sok vidéki kisnyugdíjasnak ismét –joggal – elszorul a szíve, hiszen azoknak is túlélési gyakorlat a tél, akik nem távfűtési rendszerrel fűtenek, akik fával, szénnel, gázzal fűtenek, ha futná a kis nyugdíjból. Rajtuk miért nem segít a kormány? Ez egy aktuális kérdés lehetett volna a Battonyára ellátogató miniszterelnöknek, a Békés megyei nyugdíjasok gulyáspartiján, amit a búzaégetőként elhíresült gazda szervez nagy buzgósággal.

OSZTÁLYTALÁLKOZÓ! TALÁLKOZZUNK!

Azok számára, akik Endrődön 1955-ben fejezték be általános iskolai tanulmányukat, 50 éves diáktalálkozót szervezünk. A találkozót október 22-én szombat délután két órakor a Domszörg vendéglőben tartjuk, ahol egy est-ebédre is sor kerül. Kérjük, részvételeket jelezzétek legkésőbb október 19-ig az alábbi telefonszámokon: (lehetőleg az esti órákban)

Kiszely Lászlóné (Gircz Etelka) 06-66-386-754, vagy
Császárné Gyuricza Éva 06-66-386-323 vagy 06-30-29 73 571

Az Omart Könyvesbolt szeptember 16-án ünnepelte egyéves születésnapját.

Ez alkalommal Hüse Julianna és Veres Antalné SKÓCIAI ÉLMÉ-NYEIKET osztották meg az ünneplőkkel, a könyvesboltban, Gyomaendrődön a Fő út 216-ban.

A Vidovszki Béla Városi Képtár adott otthont VÁRKONY JÁNOS békéscsabai festőművész alkotásaiból rendezett kiállításnak. A kiállítást Sass Ervin újságíró nyitotta meg szeptember 22-én. Megtekinthető egy hónapon át, október 22-ig, Gyomán Kossuth u 11-ben, kedd, csütörtök délelőtt, szerda, péntek délután.

Október 1-jén a RUMBA Tánc csoport Egyesület valamint a klubot támogató Társastánc Alapítvány országos meghirdetésű klubközi gyermek, junior, és ifjúsági pontszerző táncversenyt rendezett a Városi Sportszarnokban.

A Békés megyei Közútkezelő KHT városunk gyomai részén 4 helyen forgalom lassító szigetet alakít ki a biztonságosabb közlekedés érdekében. Értesülésünk szerint a járdaszigetek megépítése mintegy 20 millió forintba kerül, amit természetesen nem a város fizet!

Beszélgetés a „kerékpáros” úrral, aki ismét városunkban járt

A Mosolygó Kórház Alapítvány kuratóriumának elnöke, Dr. Albert Royards úr tavasszal már járt városunkban. Akkor kerékpáron, most vonattal érkezett. Ő az a bátor ember, aki idén március 15-e és június 26-a közötti idő nagy részét kerékpárján töltötte, így járta be az országot. 104 napon át kerekedett, megtett 6045 km-t, ami napi 70-90 km kerékpár utat és 700 településen való átkelést, állomást jelentett.

Szeptemberi személyes találkozásunkra a Kis Bálint Általános Iskolában került sor. Ott az iskola diákjai egy igen kedves és szíves műsorral, és az általuk készített bábjátékkal kedveskedtek Albert úrnak. Az egyik diák angolul is elmondta köszöntőjét. Albert úr részben angolul, de inkább igen jól érthető magyar szavakkal köszöntö meg az ajándékok, és mesélt a bicikli túrájának néhány élményéről, például a kutyák nem mindig megértő fogadtatásáról... A műsor után végig nézte a most felújított iskola termeit, és igen elismerően szólt a látottakról.

Első kérdésem az volt, hogy hogyan is kezdődött ez a „misszió”.

Albert Royards úr elmondta, hogy Hollandiában él, de aktív korában is sokat dolgozott külföldön, így a nyugdíjazása előtt 17 évet Singapurban töltött. Nyugdíjas éveinek kezdeti –rövid – időszakát saját hobijával töltötte, sokat golfozott, olvasott, stb. Miután a semmittevésbe hamar belefáradt, elhatározta, hogy még meglévő nem kis energiáját, ismereteit, tudását és kapcsolatait „nemes, jó célokra” fordítja.

Tekintve, hogy hazája, Hollandia túlszervezett, ezért végig járta Európa 15 országát, és ezt követően választotta új munkájának színterét Magyarországot. Kezdetben a jótékonyági Bohóc Doktorok Alapítványában dolgozott mint igazgató. Az itt szerzett tapasztalatait több kórházzal is megtárgyalta, ezután úgy döntött, hogy szükség van még egy alapítványra, amely a beteg gyerekeket elsősorban zenés, énekes műsorral fogja vidítani, mosolyra fakasztani, és gyógyulásukat segíteni. Ennek a közhasznú alapítványnak Csáki Bornemissza Éva grófnő lett az alapítója, és Albert úr a kuratórium elnöke. Hat budapesti, és három vidéki (Pécs, Miskolc, Debrecen) kurátorral dolgoznak a Mosolygó Kórház Közhasznú Alapítvány kitűzött céljainak elérésért.

Munkájukkal be akarják bizonyítani, hogy lehet egy alapítványt nyíltan, egymást segítve működtetni az alapítói akaratnak megfelelően. Céljuk, hogy nagyon sok gyermeket boldoggá tegyenek a kórházi körülmények között, gyógyulásukat segítők.

Örömmel mondta el, hogy a kórházak orvosai nagyon segítőkészek.

Elárulta, hogy sikeres volt az országjáró körútja, mintegy 13 millió forintot „kerékpározott” össze. Ez az összeg most induláskor azokban a megyei és budapesti kórházakban kerül szétosztásra és felhasználásra, ahol összeadták. Ezen elosztási elvek alapján Békés megyében a Békéscsabai Réthy Pál Kórház 450 ezer forintot kap. Albert úr mostani jövedelmének célja, hogy itt Békés megyében is - hasonlóan a többi megyéhez - az Alapítvány nevében megszervezzék egy intéző csoportot, amelynek tagjai szervezik meg, és adják a megbízást a kórház gyermekosztályán fekvő gyermekek zenei szórakoztatására. Beszélgetésünk idején a békés megyei csoport tagjaiból már biztosan vállalata a feladatot Dr. Sipos Péter, a Réthy Pál Kórház orvosa, Csajányi Melinda a Békéscsabai Bartók Béla Zeneiskola igazgatója. A találkozásunk utáni napokban találkozott Dr. Bartóki Lászlóval a Békés Megyei Közgyűlés alelnökével, Békéscsaba megyei jogú város alpolgármesterével, a Kereskedelmi és Ipari Kamara elnökével és valamelyik megyei újság képviselőjével.

Albert úr reményei szerint Békés megyében az intéző csoportot sikerül megszervezni, tagjait ezen útja során sikerül megnyernie az Alapítvány céljainak megvalósítására, és tervei szerint kezdetben két hetente elkezdődhet a Mosolygó Kórház által finanszírozott műsor a Békéscsabai kórházban kezelt gyerekek részére.

Az Alapítvány a következőkben nem kerékpár túra során, hanem szponzorok keresésével pályázatok írásával tervezi összeszedni a következő évek műsorához szükséges forrást.

Ezúton is tisztelettel kér minden jó szívet adakozó embert, és céget, hogy az alapítványon keresztül segítse mosolyhoz a beteg gyerekeket, gyorsabb gyógyulásukat segítve.

Az alapítvány számlaszáma: ING BANK 13700016 – 04321019, címe: Mosolygó Kórház Alapítvány 1051 Budapest, Arany János utca 15

Császárné Gyuricza Éva

Több változás lesz a postai szolgáltatásokban, egy módosított kormányrendelet alapján. A lakott területen belül mindenhol köteles lesz házhoz vinni a leveleket a postás, hivatalos igazolással mentesülni lehet az alól a szabály alól, hogy kétszeri sikertelen kézbesítés után 48 órával egybek között az APEH és a bíróságok átvettnek minősítik a levelet. Ez utóbbi azt jelenti, hogy senkit nem érhet amiatt hátrány, ha rajta kívül álló ok miatt például külföldi tartózkodás miatt nem tudja átvenni a számára érkezett hivatalos levelet.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövől!

Timár Máté

Szurovecz Vince

1912-2005

„Ma még tied körülötted minden,
Adhatsz belőle, adj hát, kinek nincs,
Mert jön egy nap, talán nemsokára,
S kihull kezedből minden földi kincs.”

Szurovecz Vince cipész 1912. április 5-én született Endrődön. Édesapja Szurovecz Máté, édesanyja Liziczai Veronika földműves szülők gyermekeként. Tizenegyen voltak testvérek, ebből öten még gyermekkorban meghaltak az akkori torokgyík, spanyolnátha járványokban. Hatan megérték a felnőttkort, Eszter 1894-ben, Mária 1896-ban, Veronika 1900-ban, Lajos 1908-ban, Vince 1912-ben, Emerencia 1914-ben született.

A szülők az 1900-as évek elején Hunyára költöztek, a földjük végén lévő tanyájukba, az ún. Zsidó-sorra. Nagyon vallásosak voltak, így nevelték gyermekeiket is. Két idősebb lányuk Endrődre ment férjhez, Veronika és Lajos bácsi a szülők szomszédságában laktak, miután családot alapítottak. A két legfi-

atalabb gyerekük tanulni akart, ezért Vince bácsit Endrődre küldték egy cipésmesterhez, ahol kitanulta a cipész mesterseget. Akkoriban mindenki a földjén dolgozott, ezért nagyon örültek a fiatal cipésznek, aki nagyon szerette szakmáját.

Emerencia néni is jelentkezett a Miasszonyunkról nevezett Iskolánövérrek rendjébe, ahol matematika-fizika szakon tanítói képesítést szerzett. A testvérei nem örültek, hogy szerzetes rendbe szeretne menni, de édesapja támogatta elhatározásában és az Anzelma nővér nevet vette fel.

Az ötvenes években, a szerzetesrendek feloszlása után plébániákon dolgozott, majd mikor újrászervezték a rendeket, visszament tanítani, jelenleg is ott él, 91 évesen, ahol tanult és tanított.

1942-ben meghalt édesapjuk, ezután a faluba költözött be Vince bácsi az édesanyjával és ott folytatta mesteriségét. Nagyon népszerű ember volt, hiszen mindenkinek újat varázsolt a rossz lábbelijéből.

1945-től Oroszországban volt hadifogoly, majdnem három évet töltött ott el, 1948-ban tért haza. Ezután még két évig élt az édesanyja, aki 1950-ben halt meg. Utána egyedül élt, de nem volt magányos soha, hisz munkája rengeteg volt. Javította a sok lábbelit, szinte jellepes összegért.

Jókedvű ember volt, mindenkivel jól el tudott beszélgetni, idősebbel, fiatalabbal egyaránt. Cipőjavítás közben állandóan voltak vendégei, ő dolgozott és közben beszélgettek, sokat emlegette a fogságban eltöltött éveit. A gyerekekkel is szeretett beszélgetni, kikérdezgette őket az iskolai dolgokról, sokszor történelmi ismeretüket is számon kérte, de a gyerekek is szívesen mentek be hozzá.

Nagyon szépen tudott hegedülni, többször hallatszott a műhelyéből, amint játszotta a régi szép nótákat. Még lakodalmaiba is hívták, ahol szívesen mulattak a hegedűszóra.

Nyugdíjazása után csak a kertjében szeretett tevékenykedni, ahol szőlőjét gondozta, permetezte, szüretelte. Szívesen mutogatta vendégeinek, hogy milyen sokfajta szőlőt ültetett és zöldségféléket termelt.

Soha nem unatkozott, a kertben mindig volt mit csinálni. Ismerősei gyakran felkeresték egy kis beszélgetésre, olyankor az elmúlt idők eseményei is szóba kerültek. Nagyon tisztelte őt a falu lakossága, de ő is mindenkit tiszteletben tartott.

Rendszeres templombjáró ember volt, még egy évvel ezelőtt is ott lehetett látni a vasárnapi misén. Szép, hosszú kort élt meg, szinte betegség nélkül. Temetésére sok tisztelője kíséerte el, Nyugodjon békében!

„Csak az lehet a tied, amit odaadtál,
Csak az, mi minden kincsnél többet ér:
A tett, a szó, mit szeretetből adtál,
Veled marad, s örökre elkísér.”

(Turóczy Zoltán: Tanács)

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

októberi ajánlataim:

- Virághagymák, rózsatövek
- Drótkerítés, szeg, csavarok
- Gumicsizmák, gázégők, védőkesztyűk
- Fejszék, balták, fűrészek
- Benzines és elektromos láncfűrészek
- Szivattyúk fűnyírók
- Főliák, takaróponyvák, esőruhák
- Ruhaszárítók, vasalók, állványok
- Konyhai gépek, hajszárítók, stb.
- Viaszosvászon asztalterítők, fürdőszobaszőnyegek, futószőnyegek
- Létrák, műanyag kukák, hordók
- Üstök, üstházak, húsdaralók
- Műtrágyák, virágföld, cserép
- Izzók, elemek, zseblámpák
- szeneskályhák, csövek
- olajradiátorok, kandalalók, rezsók
- egér- patkánymérgek, fogók

FARKAS MÁTÉ

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

folytatás a címlapról

A nemzeti egység most lett élő valóság. Szélesre tárt karral várunk minden jóakarát, tisztaszívű és megtisztuló magyart, aki vállalja a forradalom ügyét és feyelémét.

Hallgassatok ránk! Álljatok egyenrangú polgártársként, testvérenként mellénk!
Ide magyarok!

A magyar kormány tárgyalásokat kezdeményez a szovjet csapatok Magyarországról való kivonásáról

A Minisztertanács elnöke közölte a Szovjetunió kormányával, hogy a Magyar Népköztársaság kormánya haladéktalan tárgyalásokat kíván kezdeni a szovjet alakulatok kivonásáról az egész ország területéről. Hivatkozással a Szovjetunió kormányának legutóbbi nyilatkozatára, amelyben kijelenti, hogy kész tárgyalásokat folytatni a szovjet kormányval és a varsói szerződés más résztvevőivel a szovjet csapatok Magyarországról való kivonásáról. A magyar kormány felkérte a szovjet kormányt, hogy jelölje ki küldöttségét a tárgyalások mielőbbi megkezdésére és egyben kérte, hogy jelölje meg a tárgyalások helyét és idejét.

Budapest népe köszöni a Békés megyeiek élelmiszerküldeményeit

Ma újabb szállítmány indult Budapestre

A Békés megyei Forradalmi Tanács október 30-án indította útba első, 20 tehergépkocsiból álló élelmiszerküldeményét. A gépkocsik jelentősebb akadály nélkül érkeztek Budapestre, a Budapesti Nemzeti Tanácsnak, illetve annak rendelkezései szerint elosztószerveknek a küldeményt átadták.

Ma újabb szállítmányok indultak. A budapestiek minden élelmet köszönettel fogadnak, de különösen nagy szükségük van zöldséglelőre, burgonyára, babra, lencsére, stb. A Forradalmi Tanács kéri a megyei szerveket, hogy a biztos továbbítás és elosztás érdekében a megyéből induló, vagy szervezés alatt álló szállítmányokról értesítsék a Forradalmi Tanács megbízottait (Krizslíc és Kávási polgártársakat) telefonon, vagy személyesen és azok intézkedéseit tartsák be.

Apor Gábor
a Forradalmi Tanács
Elnökségének munkatársa

Az egész világból árad a vöröskeresztes segítség

Bécsből jelenti az MTI:

A Nemzetközi Vöröskeresztnak a magyar lakosság megsegítésének érdekében működésbe lépett a Bécs – Budapest, „légihid”.

Hétfőn reggel egy svájci repülőgép érkezett a fővárosba hat tonna vérkonzerv rakományával, a holland kormány adományával. Hétfőn a koradélutáni órákban az angol Royal Air Force huszonegy szállítórepülőgépe érkezik Bécsbe a Magyar Vöröskeresztnak szánt 25.000 fontsterling értékű gyógyszer és élelmiszer szállítmánnyal. Tudomásunk szerint a légi-convoy megérkezett Budapestre.

Az osztrák vasutak egészségügyi vonatot szereltek fel, mentőkocsikkal és gyógyszerrel, melyek elindultak a határ felé.

A Magyarországnak felajánlott külföldi pénzügyadományok máris több millióra rúgnak.

A Magyar Parasztszövetség ismét megkezdte működését

A Magyar Parasztszövetséget, amely 1947

elején elsőnek zúzott szét a Rákosi-féle diktatúra, ismét megkezdte működését. Az ideiglenes vezetést a szövetség volt igazgatója, Kiss Sándor vette át. A szövetség ideiglenes székhelye Budapest, V. kerület Semmelweis utca 21. Az ideiglenes országos vezetőség felhívja a parasztszövetség volt helyi szervezeteinek vezetőit, hogy a szervezési munkát haladéktalanul indítsák meg. A szövetség az 1945-ös földreform, a paraszti termelés szabadsága és mindenemű szövetkezés teljes önkéntessége alapján áll. Célja az egyetemes magyar parasztság erőinek tömörítése. A parasztság gazdasági és kulturális felemelkedésének előmozdítása.

Az újonnan alakuló helyi szervek vegyenek részt a helyi Forradalmi Bizottságok munkájában és örködjenek azon, hogy az utóbbi évek igazságtalanságainak felszámolása során mindenkor érvényesüljenek a paraszti érdekek. A közlemény végül követeli a parasztszerveket megsegítő országos bizottság azonnali felállítását.

Mindszenty József hercegprímás ismét szabad

Mindszenty József, Magyarország hercegprímása október 30-án kiszabadult felsőpelemből, ahol három évet töltött. A kiszabadítást, a rétsági honvédség egyik tiszt alakulata hajtotta végre. Az üdvözlésekre első szava ez volt: "Fiaim! Ott folytatom, ahol nyolc évvel ezelőtt abbahagytam." Ezután főpásztori áldását adta a megjelentekre, és elindult budai otthonába.

Jelentem...

A Forradalmi Tanács elnökségének megbízásából, október 30-án reggel Budapestre mentünk, hogy a Békés megyeiek követelését a Kormány elé terjesszük és megbízható híreket hozzunk. Az első utunk a Felkelők Hadi-szállására vezetett, mert biztos tájékoztatást akartunk szerezni, hogy kihez fordulhatunk, hogy követeléseink biztos kezekbe kerüljenek. Mikor elmondtam, honnan jöttem minden akadály nélkül eljutottunk Nagy Imre személyes összekötőjéhez. A péntek este betértesztett 15 pontról természetesen tudtak. Azóta, mint a különböző hírforrásokból is értesültünk, követeléseink nagy részét már teljesítette a kormány.

A legfontosabb kérdéssel a szovjet csapatok kivonásáról, a Honvédelmi Minisztérium vezérkari tisztjei közül két vezérőrnaggyal beszélgettünk. Azt a felvilágosítást adták, hogy a szovjet csapatok október 31-én reggelig elhagyják Budapest területét, mint később kiderült, még a délutáni órákban is tartózkodtak páncélos alakulatok a parlament környékén. A csapatok teljes kivonására megegyezés történt. Ezek után nagyon furcsának tűnhetnek azok a hírek, amelyek egyes erős szovjet páncélos és tüzér egységek Nyiregyháza felé átvonulásáról szólnak – nem az országból ki, hanem Budapest felé. Ezen érdemes gondolkozni. A tá-

jékoztatás szerint a csapatok volt állomáshelyeikre vonulnak vissza. Ezzel szemben Budapest közvetlen határában helyezkednek el. Emelkezettünk szerint a forradalmat megelőző időben nem voltak a kecskeméti műút mellett, sátorban táborozó orosz katonák. Tehát: az ígéretek biztatóak, a látszat annál kevésbé. Sajnos van okunk kételkedni és féltetni a forradalom vívmányait. Ezért bárhol, bárkivel beszéltem, a legfőbb intésük volt, vigyázzunk, mert a forradalomnak nincs vége. Ne higgyünk azoknak, akik el akarják terelni a figyelmet legfontosabb kérdéseinkről. Óvakodjunk azoktól, akik provokációkkal, hamis vádakkal a bizalmat akarják megingatni. Óvakodjunk azoktól, akik megállnak. Tovább kell menni a forradalom beteljesedéséig. Ezekkel bocsájtottak útra a harcosok és arra kérünk minden becsületes magyart, fogadjon meg a jó tanácsot. Azok adták, akik a forradalom első soraiban álltak.

Kaskötő István

Legyetek éberek! A bérgyilkos ÁVH-sok menekülnek Budapestről!

Lemondott a SZOT elnöksége

Szardán megtartott rendkívüli ülésén a SZOT elnöksége lemondott és a vezetést átvette a Magyar Szabad Szakszervezetek Országos Szövetségének Ideiglenes Intézőbizottsága. Az Ideiglenes Intézőbizottságban helyet foglalnak a régi, eddig meliózott, bebörtönzött szakszervezeti vezetők, valamint új forradalmi szakszervezeti vezetők is.

A Magyar Szabad Szakszervezetek Országos Szövetségének Ideiglenes Intézőbizottságának felhívása a magyar munkássághoz!

A Magyar Szabad Szakszervezetek Országos Szövetségének Ideiglenes Intézőbizottsága felhívással fordul a magyar munkássághoz:

Munkások, magyar dolgozók! Ifjúságunk és a harcokban részt vett dolgozó népünk csodálatos forradalma az egész magyar nép, az egész magyar nemzet forradalmává vált. Népünk nemzeti forradalma megdöntötte az idegen érdekeket szolgáló bürokrata uralmat. Eltávolította a sztálinista, szeptáns vezetőket, és most már igazán és visszavonhatatlanul a munkások kezébe adta a gyárat. Ez a forradalom tette lehetővé azt is, hogy a szakszervezeti mozgalom felszabaduljon, és függetlenül minden párt és kormány befolyástól, valóban a dolgozók harcok, következetes érdekvédelmi szervévé váljék.

A Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének Ideiglenes Forradalmi Bizottsága javaslatára azonnali hatállyal feloszlatta a SZOT elnökségét és a régi bebörtönzött munkásmozgalmi emberek bevonásával Ideiglenes Intézőbizottság alakult.

Az Intéző Bizottság felszólítja a munkásokat, a szervezett dolgozókat, hogy ahol nem értenek egyet az üzemi bizottságok összetételével, ott tartsanak új szakszervezeti választásokat az igazi szakszervezeti demokrácia alapján.

Munkások! Szervezzétek dolgozókat!
Általános nemzeti követeléssé vált, hogy addig nem vesszük fel a munkát, amíg szovjet katonaság van Budapesten. A kormány ígéretet tett arra, hogy Budapestről visszavonják a szovjet csapatokat. A rádió ennek végrehajtását közölni fogja. Amennyiben ez teljesül, felkérjük a munkásokat, menjenek be munkahelyükre és a munkástanácsok vezetésével, teremtsék meg a folyamatos munka feltételeit.

Követeljük a kormánytól, hogy határozottan folytassa a tárgya- folytatás a 193. oldalon

Katolikus oldal

OKTÓBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 órákor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Októberi rózsafüzér esténként 5-kor, vasárnap az esti mise előtt.

Szent Gellért Iskola kápolnájában
október 9-én és 23-án vasárnap fél 12-kor.

Hunyva

Vasárnap: délelőtt 10-kor.
Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.
Októberi rózsafüzér este fél 5-kor, vasárnap a mise előtt.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 órákor,
hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 17 órákor vasárnapi előesti mise.
Októberi rózsafüzér: misék előtt fél órával.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

AZ EGYHÁZ BŰNEI? 9. (Mi igaz, mi nem igaz?)

A zsidókérdés II.

- Azt mondhatjuk, hogy a fasizmus idején bizonyára senki nem tett oly sokat a zsidók megmentéséért, mint a katolikusok és egyes keresztény egyházak.

- Számos európai ország püspökei vagy püspöki karai tiltakoztak a zsidók deportálása ellen, s tiltakozásra szólították fel híveiket.

- A vatikáni és egyházi épületek Európa-szerte zsidók százezreinek nyújtottak menedéket, s köszönhették ezeknek életbenmaradásukat.

- A zsidóság neves képviselőinek egy része kezdettől kifejezi köszönetét ezért a katolikus egyháznak és vezetőinek. A téma egyik neves zsidó szakértője, Pinchas Lapide konzul szerint „a katolikus egyház 150.000-400.000 zsidót mentett meg a biztos haláltól”. - A. Einstein - aki zsidó származása miatt maga is menekülni kényszerült a fasizmus elől - így nyilatkozott 1946-ban: „Semmilyen különös érdeklődéssel nem voltam a katolikus egyház iránt, de most nagy vonzódást és csodálatot érzek iránta. Mert egyedül az egyháznak volt bátorsága, hogy szembeálljon Hitlerrel és kiálljon az igazság és szabadság mellett.”

- A katolikusok szemléletét jelzi, hogy Németországnak azokon a településein, ahol a katolikusok aránya meghaladta a 60%-ot, a náci párt a szavazások alkalmával nem ért el 30%-ot sem.

- Itt idézhetjük, amit Glatz Ferenc könyve a német egyház antifasizmusáról ír: „A német nemzetiszocializmus a fajelmélet következtében szembekerült a pozitív kereszténységgel. A fasizmust, mint új pogányságot nemcsak a katolikus egyház marasztalta el, hanem a lutheránusok többsége is. XI. Piusz pápa „Mit brennender Sorge” kezdetű enciklikájában tételesen is herezisznek (eretnekségnek) nevezte a náci újpogányságot.” Ennek következtében Hitlerék nemcsak a német katolikusok pártját (a Zentrum Pártot) számolták fel, hanem az egyházi intézmények és egyesületek jelentős részét is (A magyarok krónikája, Budapest 1996, 608).

- Előfordul olyan beállítás, amely szerint a katolikus egyházban egy alapvető zsidóellenesség uralkodott volna: Ennek legkézenfekvőbb cáfolata, hogy mennyi zsidó származású pap és szerzetes is működött a náciizmus uralomra törésekor is a katolikus egyházban, és hogy hány jeles zsidó személyiség volt a katolikus egyház tagja (vagy tért a katolikus egyházba).

- Nem felejthetjük el azt sem, hogy Hitler több 10.000 keresztényt internált, köztük püspököket, papokat, szerzeteseket, világiakat jelentős részben azért, mert keresztény meggyőződésük alapján felemelték szavukat a népiirtások ellen, és tettekkel is szembeszegültek azzal. 4000 pap és 400 szerzetesnő halt meg a hitleri táborokban.

- A médiában újra és újra hallunk egy másik vádat: hogy XII. Piusz pápának jobban fel kellett volna emelnie hangját a zsidóüldözés ellen. E vád mögött egy hipotézis áll: ha a pápa tiltakozott volna, fékezhetné volna a náci vérengzést. - XII. Piusz helyes politikai látásmódján - s azon a hipotézisen, hogy „mi lett volna, ha” - évtizedekkel az események után lehet vitakozni.

A pápa a történelmi kutatások szerint - miután számos lépést tett az üldözöttek érdekében, hosszan megszenvedett gondolkodás után úgy látta, hogy nem ad ki tiltakozó körlevelet (bár az elő volt már készítve), mert attól félt, hogy ezzel még nehezebbé tenné a náciizmus alatt élő egyházaknak és az egy ideig még kímélt kikeresztelkedett zsidóknak (illetve a zsidó papoknak és szerzeteseknek) a helyzetét. A Holland Püspöki Kar náciellenes körlevelére válaszul Hitler a zsidó származású szerzeteseket is koncentrációs táborba hurcolta.

De a tények beszélnek arról, hogy a pápa mi mindent tett a zsidók védelmében.

- A vatikáni nunciusok (a pápa „nagykövetei”) pl. „menlevelet” adtak a zsidóknak. A szerzetesházak és egyházi intézmények (kórházak, szemináriumok) Rómában és Európa országában a pápa szándékának megfelelően (létük kockázatásával) befogadták, és hamis papírokkal

OKTÓBERI ÜNNEPEK

1. szombat: Lisieux-i Kis Szent Teréz
2. vasárnap: Évközi 27. vasárnap
4. kedd: Assisi Szent Ferenc
6. csütörtök: Szent Brúnó áldozópap
7. péntek: Rózsafüzér Királynője
8. szombat: Szűz Mária, Magyarok Nagyasszonya
9. vasárnap: Évközi 28. vasárnap
11. kedd: Boldog XXIII. János pápa
14. péntek: Szent I. Kallixtus pápa, vértanú
15. szombat: Avilai Nagy Szent Teréz
16. vasárnap: Évközi 29. vasárnap
17. hétfő: Antiochiai Szent Ginác püspök, vértanú
18. kedd: Szent Lukács evangélista
19. szerda: Keresztes Szent Pál áldozópap
23. vasárnap: Évközi 30. vasárnap
24. hétfő: Claret Szent Antal püspök
25. kedd: Boldog Mór püspök
28. péntek: Szent Simon és Szent Júdás Tádé apostolok
30. vasárnap: Évközi 31. vasárnap
31. hétfő: Boldog Romzsa Teodor püspök, vértanú

A LEGGYAKRABBAN IDÉZETT TÖRTÉNELMI BŰNÖKRŐL Dr. Toma Ferenc írása

bújtatták a zsidókat. Amíg az védelmet jelentett, hogy valaki meg van keresztelve, a papság keresztlevelet adott nekik. A klauzúrák női rendek is engedélyt kaptak, hogy kolostoraikba, ahová férfi nem léphet be, most menekült zsidó férfiakat bújtassanak stb.

- Hogy a pápát ismerő zsidók hogyan ítélték meg magatartását, jelzi, hogy Isak Zolli (+1956), aki a zsidóüldözés éveiben volt Róma főrabijja, a világháború után katolikus hitre tért, majd követte őt felesége és leánya. - Amikor pl. a németek 50 kg aranyat követeltek a római zsidóságtól szabadon hagyásuk feltételeként, és azok csak 35 kg-ot tudtak összegyűjteni a határidőre, Zolli főrabbi a pápától kapta meg a hiányzó 15 kg-ot. Zollit később egy katolikus házaspár mentette meg az elhurcolástól. A kereszttségben az Eugenio nevet vette fel, XII. Piusz (Eugenio Pacelli) iránti tisztelete jeleként. (Vö. F. Lelotte, A XX. század konvertitái II. Ecclesia 1986.)

- A magyar média többször vádolta leegyszerűsítve antiszemitizmussal a világháború előtti hazai főpapságot (köztük pl. Prohászka Ottokárt) azért, mert nem egyhangúan ellenezte a 20-as évek un. 'numerus claususát', illetve 1938-39-ben az első és második zsidótörvényeket. Bizonyos, hogy minden faji megkülönböztetés kereszténytelen és elfogadhatatlan. S ezt a jelzett korok főpapsága is vallotta. Amennyiben a korabeli püspökök a jelzett törvényeket nem egyhangúan elleneztek, ebben nem antiszemitizmusok fejeződött ki.

- Mit is jelentett az 1920-ban elfogadott (és 1928-ban megszüntetett) „numerus clausus”? A zsidó vallású állampolgárok jogegyenlőségét sértette (mondjuk a mai szemlélet alapján), ui. kimondta: „az ország területén lakó egyes népfajokhoz és nemzetiségekhez tartozó ifjak arányszáma az (egyetemi) hallgatók között lehetőleg érje el az illető népfaj vagy nemzetiség országos arányszámát”. A törvény háttere - amint Glatz Ferenc kötetje is írja -, hogy a zsidó egyetemi hallgatók aránya hazánkban egyes években 40-45%-át tette ki az orvosi vagy műszaki karok hallgatóinak, miközben az ország népességének

5,1%-a volt zsidó. (A zsidó egyetemi hallgatók aránya a „numerus clausus” éveiben is 10% körül volt.) (I. m. 575)

– Hasonlóan, amikor az 1. és 2. zsidótörvény „korlátozta a zsidók gazdasági és közéleti ténfoglalását”, s kimondta, hogy „a sajtó-, ügyvédi, mérnöki és orvosi kamara tagjainak, az üzleti és kereskedelmi alkalmazottaknak legfőképpen 20%-a lehet zsidó”; ennek hátterében az állt, hogy a zsidóság magas arányban foglalta el a polgári állásokat: pl. az ügyvédek 49%-a, a gyártulajdonosok és bérlők 50%-a, igazgatóinak 41%-a, a kereskedelemben önállóak 45%-a, a tisztviselők 52%-a vallotta magát izraelitának. (I. m. 614, 608)

– A zsidóság társadalmi helyzetének, ténfoglalásának ilyen alakulása kapcsolatos e nép képességeivel és történelmi adottságaival, valamint alkalmasint azokkal a korlátozásokkal is, amelyeket egyes korokban körük állítottak. A magyar zsidóság kétségkívül szerves részét képezte a magyar nép és gazdaság fejlődéstörténetének. De a történelmi körülmények által is meghatározott fejlődés nemegyszer feszültségek forrásává vált (vö. I. m. 608, 565). A zsidótörvények korában az okozott feszültségeket, hogy egyes szférákban zsidó-faji alapon erős összefonódások jöttek létre, amelyek következtében a nem zsidó származású fiatalok nehezen jutottak be bizonyos egyetemre vagy állásokba. Ilyen körülmények között is súlyos kérdéseket vet fel, s az emberi jogok mai szemléletével össze nem egyeztethető, ha egy fajra vonatkozó globális megkülönböztetés születik, ám az ítéletek egyoldalúságát jelzi, ha a fenti témában magyarázat nélkül rásütik egyházi vezetökre vagy másokra az „antiszemitizmus” egyértelműen negatív jelzőjét.

A zsidók elhurcolása ellen viszont püspökeink tiltakoztak.

– Serédi bíboros, esztergomi érsek (a felsőház tagja) nem volt hajlandó részt venni a nyilas Szálasi nemzetvezetővé választásán. Később tiltakozásokkal, tárgyalásokkal próbálta enyhíteni a terrort.

– Több püspökünk kezdettől, mások némi késéssel, támogatták a katolikus mozgalmak, papok és szerzetesek munkáját a nácizmus üldözöttéinek megmentése érdekében. A hazai szerzetesházak kb. 10.000 üldözöttet rejtegettek, s ezek többségét sikerült megmenteniük a haláltól. (Nemcsak a híres zsidó származású operaénekes Székely Mihály, hanem pl. a kommunista Schönherz Zoltán is élvezte egyházi épületek védelmét.) Így érthető, hogy a nyilasok Magyarországon is több mint 80 egyházi személyt deportáltak, zártak be, s többit közülük meggyilkoltak.

– A fasizmus idején az ellenállási mozgalomnak több ezer keresztény résztvevője volt Magyarországon is.

– Már az 1938-as budapesti eukarisztikus világkongresszust – amelyen a pápai követ Pacelli bíboros, a későbbi XII. Piusz pápa volt – a szakértők úgy értékelték, mint amely tiltakozás volt a nácizmus előretörésével szemben. Hitler meg is akadályozta, hogy németek részt vegyenek rajta! (Vö. Glatz F., I. m. 611)

– Egyes egyházellenes írárok eljutnak addig, hogy a kereszténységben a történelem folyamán megjelent zsidóellenességet teszik felelőssé azért, hogy a nácizmus gyökeret verhetett Európában. – Amint láttuk, sajnos a

Adományvonal

– segítség a katolikus iskoláknak –

06/81/31-32-33

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia bizalommal fordul minden jóakarató emberhez, hogy havonta legalább egy alkalommal hívja fel emelt díjas telefonvonalunkat, mert azal a katolikus iskolaügyet támogatja.

„keresztény Európában” valóban évszázadokon át élt egy fenntartás, olykor ellenszenv a zsidókkal szemben.

A történészek viszont az antiszemitizmus keletkezésének magyarázatak több szempontra is rámutatnak, amelyek esetenként nem elsősorban vallásiak voltak:

– Egy tehetséges, gyakran pénzügyi vagy politikai hatalomra szert tevő, és tagjai között olykor akarva-akaratlan érdekszövetséget létrehozó csoporttal szemben könnyen alakul ki ellenszenv.

– A magyar történelemben is – miközben a zsidó vallású polgárok sok helyen megkülönböztetés nélkül a magyar nép tagjaként éltek a társadalomban – különböző események rontották a zsidóságról kialakított képet az újabb korban. Pl. hogy a számos embertelenséget és gyilkosságot végrehajtó Tanácsköztársaság idején a radikális és szociáldemokrata vezetők jelentős része, és a népbiztosoknak mintegy 60%-a zsidó volt; hasonlóan zsidó volt a legvéresebb rákosista kommunizmus felső- és középvezetőinek is nagy része (vö. Glatz F., I. m. 565; A kommunizmus fekete könyve 445-446). Bár az igazsághoz tartozik az is, hogy a zsidóságnak a kommunista pártban (és elődeiben) való nagy arányú szerepvállalása jelentős mértékben összefüggött e nép történelmi adottságaival, illetve a vele szemben táplált ellenszennvel is. (Vö. Szabó R., A kommunista párt és a zsidóság, Budapest 1995.)

– A témával kapcsolatban jó tudnunk: Magyarországon hívő zsidó vezetők is kértek már bocsánatot azért, hogy sok zsidó származású egyén vállalt vezető szerepet a kommunizmus gyilkos, ateista rendszerében; de hangsúlyozták, hogy ezek a zsidóság töredékét alkották, és „minden egyes zsidó származású kommunistával szemben legalább 1000 zsidó vallású magyar állampolgár áll”. (Vö. Glatz F., I. m. 565)

– Ma mindenképp örömmel láthatjuk, hogy hazánkban is és világszerte új kezdeményezések mozdítják elő zsidók és keresztények párbeszédét. – Lehetetlen, hogy a keresztények magukénak ne érezzék II. János Pál imáját: „Fájlaljuk mindazok magatartását, akik a történelem folyamán fájdalmat okoztak e gyermekeidnek, és elkötelezzük magunkat a hiteles testvériségre a szövetség népével.”

(folytatjuk)

SZENT GELLÉRT NAP

kolánk jelvényét, melyet örömmel viseltek. Mises után kivonultunk a bejárati ajtó előtti emléktáblához, ahol megemlékezünk iskolánk

Idén is megtartottuk iskolánkban a Szent Gellért napot.

Reggel a plébános bácsi szentmisét tartott, melyet iskolánk régi és jelenlegi jötevőieért, tanítóieért, tanáraiért, dolgozóieért és értünk diákokért ajánlott fel.

Az új elsősök letették a Szent Gellért fogadalmat, majd megkapták is-

jötevőieiről, építőieiről, tervezőieiről, és megkoszorúztuk az emléktáblát.

Ezután egész napos sport, vetélkedők, rajz- és ügyességi versenyek voltak.

Nagy örömet jelentett minden gyerekek a lovaglás. Köszönet érte Neubort Laci bácsinak.

Meglátogattak bennünket a tavalyi nyolcadikosok is.

Nagyon jó volt ez nap!

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

ANTIOCHIAI SZENT IGNÁC püspök és vértanú Ünnepe: október 17.

Született: Szíria 50 körül – meghalt: Róma, 110 körül
Ignác Szent Péter második utódaként kormányozta az antiochiai egyházat. A vadállatokkal való küzdelemre ítélve, Rómába vitték, ahol Traianus császár alatt nyerte el a vértanúság dicsőséges koszorúját. Útközben hét levelet írt a különböző egyházakhoz, amelyekben Krisztusról, az Egyház szervezetéről és a keresztény életéről bölcs és okos tanítást adott.

Ignác az igazi püspök példaképe volt. Benne a jó pástort lehetett látni, aki mestere példája szerint életét adta a juhokért.

Császári rendelet adta ki, hogy ha valakire rábizonyul a kereszténység, és nem hajlandó megtagadni hitét, azt el kell ítélni. E rendelet értelmében jártak el Antiochiában is a keresztények ellen. A püspököt is elfogták, és felelőségre vonták. Mivel az egész városban tisztelték, letartóztatása felháborodást keltett, nemcsak a keresztények, hanem a zsidók és pogányok, sőt eretnek gnosztikusok körében is.

Ignácot megbilincseltek és katonai őrizet alatt hajón Rómába indították. A halálos ítéletet, amely úgy szólt, hogy vad-

állatok elé kell vetni, Rómában hajtották végre. Mivel azonban a hajó, számunkra ismeretlen okok miatt kitérőt tett, és érintette az Asia provinciabeli kikötővárosokat, alkalom nyílt arra, hogy a keresztények felkeressék a fogoly püspököt. Szmírnában a város püspöke, Polikarp is felkereste, de járt nála az efezusi, magnészi és tralleszi egyház küldöttsége is. E látogatásokra válaszolva Ignác leveleket intézett ezekhez az egyházakhoz. Figyelmüket szeretettel megköszönte és élt az alkalommal, hogy atyai intelmeket intézzen a hívekhez. Ugyancsak Szmírnából levelet küldött a Római egyházhoz. Troász kikötőjéből Ignác még három levelet írt: a filadelfiai és a szmirnai egyháznak Polikarp püspöknek.

E hét levélnek ma is igen nagy jelentősége van (magyarul olvashatók: Vanyó: Apostoli atyák 161-197. o.) mert világosan szemünk elé állítják a püspöki hivatal jelentőségét az Egyházban.

Mikor végre megérkeztek Rómába, sietve vitték az amfiteátrumba, mert egy állami ünnepség alkalmával gladiátorokra volt szükség.

Lángoló hitéért „Isten-hordozónak” nevezték, hét levélben képet hagyott ránk önmagáról. De a legendája is elmondja róla, hogy Ignác nem csupán egy apostol, nevezetesen Szent János tanítványa, hanem egyenesen az evangéliumokban is szereplő személy! E legenda szerint ugyanis Ignác volt a kisgyermek, akit Jézus egyszer a tanítványok körében magához vont, és azt mondta neki: „Ha olyanok nem leszel, mint ez a gyermek, nem mentek be a mennyek országába”

Ugyancsak a legenda szerint Traianus császár elé állították, a császár megkérdezte tőle: „Ignác! Miért tértetted az antiochiákat a keresztény hitre, és miért lázítod őket ellenük? Ignác erre így válaszolt: „Milyen szívesen megtérítenék téged is, hogy elnyerhetnéd az örök birodalmat Traianus felszólította: „Áldozz isteneinknek és megteszlek első főpapomnak a papjaink között!” Erre Ignác: „Nincs szükségem tőled kapott méltóságra. Tedd, amit tenni akarsz, a hitemet nem változtatom meg...”

És a tömött színház szeme láttára Ignácot felfalták a vadállatok.

Ami testéből megmaradt, azt a keresztények magukhoz vették és eljuttatták Antiochiába. A római martirologium úgy tudja, hogy az ereklyét Antiochiából átvitték Rómába és ott a Szent Kelemen-bazilikában helyezték el. Az antiochai egyházban már a IV. századtól fogva október 17-én emlékeznek meg róla.

„ŐT KERESSEM, AKI ÉRTÜNK MEGHALT,
ŐT AKAROM, AKI ÉRTÜNK FELTAMADT”

OKTATÁSÜGY ÉS NÉPTANÍTÓK A TANYÁKON ÉS KÜLTERÜLETEKEN A HUSZAS ÉVEKTŐL A KÖRZETESÍTÉSEKIG - Szakdolgozat) - részlet

A húszas-harmincas évek népi progressziója - A tanítók részvétele a népi mozgalomban

A húszas években nem csak a klebelsbergi józan, gyakorlatias falu- és térségfejlesztő program, de a parasztrómantika, a parasztság mitizálása is lábra kapott. A Trianon után ezer sebből vérző nemzet megújulását várták a paraszti őserőtől. A magyar faj titokzatos keleti eredetének rejtélye nagy lendületet adott a néprajznak, a nyelvészetnek, de a legkülönfélébb áltudományos nézeteknek is. A falura irányuló tartós figyelem új színekkel gazdagította a művészeteket, és szociológiai, szociográfiai művek tucatjainak megszületéséhez járult hozzá.

A szociográfiai és néprajzi kutatásokat a falu problémái és kultúrája iránt érdeklődő értelmiségiek végezték. A népi kultúra ihlette zeneműveket, irodalmi és képzőművészeti alkotásokat sem a népből származó művészek alkották. A zenében Kodály és Bartók, a képzőművészetben az alföldi festők, Koszta József, Tornyai János és társaik, az irodalomban Móricz és köre képviselték a népies irányt.

A húszas évek végén, a harmincas évek elején tűntek fel azok a népi tehetségek, akik a falu világáról, életéről a Gyöngyösbokréta felpántlikázott álnépiessége helyett más, hitelesebb képet rajzoltak, hiszen benne éltek. S itt jött a falusi értelmiség, a pap, a jegyző, s legfőként a tanító Klebelsberg által felvázolt szerepe, hivatása, hogy a rajzolgató, vagy verselgető, írogató parasztfiatalt felkarolja, de úgy, hogy a „hivatalos” művészet mérgével meg ne rontsa, hogy az maradhasson később művészként is, ami és aki. Így karolta fel az akkor Szeghalmon lelkészkedő Tildy Zoltán és a gimnáziumalapító Péter András az ottani tanárokkal együtt Szabó Pált és a „fekete bojtárt”, Sinka Istvánt.

A sokrétű és sokszínű népi mozgalomban jelentős szerepet vittek a tanítók. Nem csak mint a népi tehetségek felfedezői, hanem, mint a szociológiai, néprajzi kutatások segítői, a népi irodalom terjesztői, a népfőiskolák, arany- és ezüstkalászos tanfolyamok lelkes szervezői, előadói.

BULA TERÉZ

folytatás a 189. oldalról **I á s o k a t**
a szovjet kormányról arról, hogy a szovjet csapatokat rövid időn belül az egész ország területéről vonják ki, és ennek végső időpontját hozzák nyilvánosságra. Ha a kormány által megadott időpontig nem vonják ki az összes szovjet csapatokat az ország területéről, ismét az általános sztrájk fegyveréhez nyúlunk!

Munkások! Minden csodálattal és elismeréssel köszönhetjük és elismeréssel köszönhetjük a szovjet csapatokat és a harcban részt vett dolgozókat. Mindannyiunk vágyáért harcoltak, a független, szabad, demokratikus Magyarországot. Minden szeretettel az igazi magyar demokratikus honvédségünké. Népünk hadserege ez, amely összeforrvá a néppel, egységes harcban indult a nép követeléseire.

Ifjúságunknak, munkásságunknak és honvédségünknek köszönhetjük, hogy az üzem, a gyár valóban a miénk lett. Most rajtunk a sor, védjük meg – ha kell fegyverrel – gyárainkat, és védjük meg nemzeti forradalmunk nagyszerű vívmányait.

Budapest, 1956. október 31.

A Magyar Szabad Szakszervezetek Országos Szövetsége Ideiglenes Bizottsága.

A forradalmi erők megbizottainak és a néphadsereg forradalmi tanácsai megbizottainak felhívása

A forradalmi erők megbizottai, valamint a néphadsereg testületeinek megválasztott forradalmi bizottságai a következőket határozták:

1. Követeljük, hogy a szovjet csapatok Budapest területének elhagyása után az ország területét is hagyják el. A bizottság tagjai figyelembe veszik a diplomáciai kapcsolatok szükségességét, ez azonban nem adhat alkalmat arra, hogy időtlen-időig Magyarországon tartózkodjanak szovjet csapatok.

2. Követeljük a kormánytól, hogy a Varsói Szerződésben résztvevő tagállamok azonnali összehívásával mondja fel a szerződést.

3. A Magyar Ifjúság Forradalmi Bizottságának küldöttei és a honvédség forradalmi küldöttei követelik, hogy a szovjet csapatok 1956. december hó 31-ig hagyják el Magyarország területét. Amennyiben ez nem történne meg, fegyverrel kelünk harcba az ország szabadsága és a forradalom tiszta ügyéért, kifejezve azt, hogy amíg idegen fegyver veszélyezteti hazánkat, életünkkel és vérünkkel harcolunk ellene.

4. Kijelentjük, hogy minden olyan idegen külső vagy belső ellenséggel szemben, amely hazánk földjére lép és függetlenségünkre tör, fegyverrel szállunk szembe!

5. Követeljük, hogy a magyar néphadsereg szükség esetén a forradalmi erők segítségével egy héten belül vegye birtokába a Magyarországon lévő uránérc lelőhelyeket.

6. Aki a forradalom hadseregének fegyelmét megsérti, és nem hajtja végre felelősségi utasításait, az árt a forradalom ügyének.

7. A forradalmi erők megbizottai, valamint a néphadsereg testületeinek megválasztott forradalmi bizottsága létrehozta a magyar honvédség forradalmi bizottságát, amely legfelsőbb irányítója a honvédségnek.

8. Megegyezés történt, hogy a forradalmi fegyveres ifjúság a közbiztonság, rend és nyugalom érdekében a honvédség forradalmi bizottságával és a rendőrséggel karöltve tarja fenn a rendet. Együttesen vállalják a néptől idegen elemek és gonosztevők összegyűjtését és azok átadását a magyar független bíróságnak! Egyetértünk az ÁVH feloszlásával, ugyanakkor követeljük, hogy az ÁVH tagjai semmiféle fegyveres vagy karhatalmi alakulatnak tagjai ne lehessenek.

Budapest, 1956. október 31.

A felkelt forradalmi erők megbizottai, a néphadsereg forradalmi tanácsának küldöttei

Féja Gézát beválasztották a Nemzeti Parasztpárt irányító testületébe

Piski Sándor az irányító testület titkára

Budapestről telefonon közölték, hogy szerdán a Nemzeti Parasztpárt budapesti ülésén Illyés Gyula író javaslatára Féja Gézát, Illyés Gyulát, Keresztúri Dezsőt, Kodolányi Jánost, Németh Lászlót, Reményik Zsigmondot, Sinka Istvánt, Szabó Lőrincet, Szabó Pált, Tamási Aront, és Veres Pétert az irányító testület tagjainak, Piski Sándort az I.T. titkárának megválasztották.

Timár Máté, a Nemzeti Parasztpárt küldötte ma Békéscsabára érkezik.

Maléter Pál a honvédelmi miniszter első helyettese

Kovács István a honvéd vezérkar főnöke
A Magyar honvéd október 30-i számában a következő követelést jelent meg:

A magyar honvédségnek, megújodott, szabad hazánk fegyveres erejének az élére olyan katonák kellene, akik a legnehezebb harcok tüzeiben is helytálltak, hősiességük mutatták meg, hogy nagyszerű hazafiak, kitűnő katonák.

Követeljük, hogy a hadsereg legfelsőbb vezetésébe haladéktalanul kapcsolják be Maléter Pál bajtársat, a hős szabadságharcost!

A követelés teljesült.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Tóth Lajost, a honvédelmi miniszter első helyettesét és a honvéd vezérkar főnökét e tisztségei alól felmentette. Felmentette Hazai Jenőt is. Egyben Maléter Pált a honvédelmi miniszter első helyettesévé, és Kovács Istvánt (nem azonos a budapesti pártbizottság volt első titkárával) a honvéd vezérkar főnökévé kinevezte. A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa Király Béla vezérőrnagyot a főváros katonai parancsnokává kinevezte.

Megalakult Budapesten a Magyar Ifjúság Forradalmi Pártja

A magyar nép vegye kezébe saját sorsát. Egyszer és mindenkorra véget kell vetni a huzavonának és bizonytalanságnak, fel kell szólni az oroszokat, hogy 24 órán belül hagyják el teljesen Budapestet – hangzott el tegnap délután a parlament előtt. A szónok Illes István cukorgyári munkás volt. Bejelentette a Magyar Ifjúság Forradalmi Pártja megalakulását.

A téren és végig a Duna partján fenyegetően meredeztek a szovjet páncélosok ágyúi. A tömeg egyre növekedett. Majd a Himnusz elhangzása után az USA követség elé vonult a tömeg, ahol lelkesen ünnepelte a magyar szabadságharc mellé álló külföldi kormányokat és népeket. A tüntető menet célja az Izabella utcai

gyalazatos emlékü ávós székház volt, ahol még egy héttel ezelőtt is a pince mélyén magyar hazafiak szenvedtek. Illés polgártárs a magyar ifjúság nevében lefoglalta az épületet.

A párt vezetői tegnap tartották nagygyűlésüket, ahol részletesen kifejtették a párt programját. A program ismertetésére visszatérünk.

Kéthly Anna Bécsbe utazik mint a magyarországi Szociáldemokrata Párt elnöke

A szerdán megalakult Magyarországi Szociáldemokrata Párt vezetőségének megbízásából a párt elnöke, Kéthly Anna és főtítkár helyettese, Révész András csütörtökön Bécsbe utazik, hogy tanácskozást folytassanak az éppen összeülő 11. Internationáležhoz tartozó szociáldemokrata pártok küldötteivel. Kilenc év óta ez az első alkalom, hogy a magyar szociáldemokraták újra érintkezésbe léphetnek külföldi elvtársaikkal és hiteles beszámolókat adhatnak arról az időszakról, amikor a szociáldemokrata elvekhez ragaszkodóknak üldözés és börtön jutott osztályrészül.

Hírek

- Lapunk egyelőre egy lapnyi terjedelemben, minden nap reggel jelenik meg. Szerkesztőségünk ideiglenesen a Forradalmi Tanács felügyelőségében működik.

- Megalakult a Magyar Politikai Foglyok Bajtársi Szövetsége

- Bonn. (DPA) A nyugatnémet szövetségi kormánynyilatkozatot adott ki és abban felszólítja a lakosságot a magyar szabadságharc áldozatainak megsegítésére.

- A postai forgalom már zavartalan Budapesten. A csomagszállítást a vasútforgalom megindulásával azonnal megkezdik.

- Márianosztrán szerdán délelőtt 395 politikai fogoly nyerte vissza szabadságát.

- Színész sztrájk!

A budapesti színházakban tegnap megalakult a Színművészek Ideiglenes Nemzeti Bizottsága. A színházi bizottságok határozat a következő: Magyarországon addig nem játszik, amíg szovjet csapatok vannak Magyarország területén. Küzdenek minden nemű restauráció ellen. Követelték az ÁVH átkos rendszerének azonnali megszüntetését.

Ezekkel a követelésekkel a Békés Megyei Jókai Színház tagjai maradéktalanul egyetértenek.

- Iharos nem megy el az olimpiára

Iharos Sándor kiváló futónk lemondott olimpiai szerepléséről. Lemondását a következők indokolta: „Nem vállalom a szereplést, mert úgy érzem, formán kívül vagyok. Azt a hatalmas dollár összeget, mibe kiküldtetem kerül volna, fordítsák külföldi orvoságra, a szabadságharcban megsebesült honfitársaim gyógyítására.” (Népszava)

-Megalakult az első keresztény szervezet, a Keresztény Ifjúság Szövetsége.

A KISZ az ifjúság egységének megőrzése céljából a legsürgősebb teendők tekintetében mindenben azonosítja magát az Egyetemi Forradalmi Bizottság célkitűzéseivel. (Ifjúság)

- Berlin. (DPA) Dr. Otto Suhr, Nyugat-Berlin főpolgármestere bejelentette, hogy fel akarja szólni a nyugati fővárosokat: indítsanak akciót Budapest megsegítésére.

- Róma. (DPA) A Keresztény és Szociáldemokrata Szakszervezetekhez tartozó munkások kedden egész Olaszországban tíz perces munkabeszüntéssel emlékeztek meg a magyar felkelés áldozatairól.

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szanda István

Harnos Vince: A HARNOS CSALÁD (családtörténeti dolgozat-részlet)

„A Harnosok-Harnosok története:

Ahhoz, hogy a család történetét világosan lássuk, tisztában kell lennünk származásával is.

A Harnos-(Harnos) ősmagyar eredetű név. Ezt néprajzkutatók és történészek kutatásaiból tudjuk, de utalásokat találhatunk a levéltárakban is.

A család Észak-Magyarország Nógrád, Kishont, Gömör vármegyék találkozásai részén, Klenóc (ma Klenovec, Szlovákia) településen található meg. Rimaszombat fölött, a Rima folyó bal partján befolyó patak mentén. A honfoglaláskor itt letelepült „Kökényes, Radnót, Aba, Eszterházy” főurak jobbágygazdái soraiban 899-től. 1624-ben az Eszterházyak kezére került a Bujáki vár, és környék települései, köztük Hihalom is.

Eszterházy Miklós várkapitány a szüleinek halála után hozatta 1646-ban Klenócról Hihalomra Harnos Istvánt és nejét Kinizsy Annát gyermekeivel, aki az itt lévő birtokán bérelt 3,5 telket (1 telek 26k. hold szántó és 10 k. hold legelő). A jómódú jobbágygazdának a feljegyzések szerint 16 ökre és 50 lova volt. Harnos István Eszterházy ispánja lett. A Buják, Bér, Hihalom, Jobbágyi, Palotás, Szanda stb. (ez 24938 kh.) az uradalom falvai 1639-ben kerültek Eszterházyak zálogbirtokába. Nógrád megyei Buják, Magyarnándor, Cserhátsurány, Hihalom, Palotás, Bér, Kozárd, Terény, Bokor, Jobbágyi, Szanda. A Heves megyei Gyöngyös, Szászberek, Atkár, Tiszakürt. A Pest megyei Vácszentlászló, Tura, Galgahévíz, Szecső, Bag, Valkó, Gyömrő, Hívízgyörk, Isaszeg, Hévíz, Rácegres.

1659. május 10-én kapta urától a nemesi oklevelet, amit I. Leopold király és Nógrád vármegye közgyűlése 1660. január 5-én hirdetett ki.

Ezek után Heves megyében is a megyei közgyűlés kihirdette, mivel a birtok egy része Heves megyében volt. A kapott címeren így jelenítődik meg a sokszínűség. A Heves megyei címerből a daru, a fején a sokágú csillag a Kishont megyei címerből került a Harnos címerbe.

Harnos István Hihalomról veszi előnevét, amiről a falu azóta is megemlékezik. A neve Harnos de Hihalom István. Gyermekei: Pál, András, Balázs, Mihály.

1683-ban elpusztul a falu a török vészben, így kerülnek a királyi, vagy erdélyi fejedelmi részre a Harnosok is. 1695-ben ismét említi az írás a kishont megyei közbirtokosok között Hihalomra a Harnos családot. A család saját birtokkal rendelkezett, így ők is telepítettek a birtokára betelepülőket. A betelepítő uraság Eszterházy István. Hamarosan megjelennek Harnosok más településeken is: Pásztó, Gyöngyös, Buda, Pest, Félegyháza, Vác, Monostor, Nagyvár, Tiszaföldvár. Endrőd részén 1730-ban a Historia Domus említi,

mint birtokszerzőt Harnos Jánost, kinek lánya Erzsébet, Katona Mátyás bíró felesége. Katona Mátyás Endrőd első bírója volt 1733-ban. Majd fiát, Istvánt 1761-62, 64-66, 76-77-ig választották bírónak Endrődön. Harnos János fiát, Mátyást 1750-ben Privarcsik Anna csépai esküvőjén tanúként, valamint 1757-ben birtokügyben jegyzik Endrődön és Tiszaföldváron. Még ez évben keresztelése keresztszülőként vesz részt Endrődön. 1763-ban már endrődi lakosként jegyzik, igazolja nemességét, melyet a nemesi összeírás kétségtelen nemesnek ismer el. /Processus Békésiensis (1795)- Békés Megyei Levéltár/. Egy ideig perben állnak a Tiszaföldvári Beniczkyekkel, kiknek anyjuk Katalin, Mátyás testvére volt. A föld és a kastély volt a per tárgya, de ez megmaradt a Beniczky Gézáknak, és testvéreinek, Istvánnak és Mátyásnak.

A királyi kincstár üres, a hadi beszállítónak nem tud fizetni csak területtel (ez a korábbi időkben is kiténik a birtokszerzések esetében). Így, mint a hadsereg élelmezését ellátó Harruckern báró fizetésül megkapja Békés megyét. Így a nemesség elveszti birtokait, sőt soknak megszűnt a nemessége is. Endrődön egyedüli nemesként Harnos Mátyást tartják nyilván. A király (császár) a nemességnek áttelepülést

HARNOS

ajánlott fel (pl. Csépa).

1881-ben Nógrád vármegye szervezete és szabályrendelete kiadta a címet Harnos Gábor vármegyei főjegyzőnek. Tehát az eredeti azon az ágon található. Míg minden település- ahol Harnosok éltek- másolatot kapott, így Gyomaendrőd dísztermében is megtalálható a címer.

Harnos Mátyás testvére, János Nagyváradra került jegyzőnek, Imre Heves megyében maradt, a két lánytestvér Endrőd első bírója Katonáné és tiszaföldvári Beniczkykné. Ezeken az ágakon tovább nem kerestünk.

A név írása és változásai: Endrődön is magyarul nem tudó pap kezdte az anyakönyvezést, így lettek a Harnosokból Harnosok. Míg a magyarul tudó papok anyakönyveiben Harnos maradt.

Hihalom-Hadbavonulók halma – hív halom – ma Héhalom.

Egy magas halmon hatalmas kőkereszt és templom maradvány. Ez a nagy domb, ami felülről szinte egy magas fennsík, hadak gyülekező és esküt tevő tere volt a Honfoglalástól még a Rákóczi harcokban is.

A címer leírása: kék pajzsban zöld földön koronából kinövő vörös ruhás tollas vörös süveges vitéz jobbában kardot tart.

Sisakdísz: daru felemelt jobbában kavicsot tart. Fején csillag áll.

Takarók: kék-arany vörös ezüst.”

Gyoma néprajza

Rozsnyó: Cs. Szabó István

Részletek a Gyomai Református egyház 18-19. sz.-i néprajzi, helytörténeti értékű adataiból III.

Az 1800-as évek elején az egyházi írásbeliség jelentősen fejlődött már csak azért is, mert az egyházi főhatóság (esetünkben a Tiszántúli Református Egyházkerület Püspöki Hivatala Debrecen, ezen belül Makói, illetve Alföldi Egyházmegye, majd Békés-Bánáti Egyházmegye, napjainkban Békési-és Csongrádi egyházmegyékre osztva, 1950-ben, székhelye előbb Hódmezővásárhely, majd Gyula) egyre szigorúbb előírásokat, szabályokat hozott és követelt meg a lelkési hivataloktól, különös tekintettel a gazdálkodásra, pénzforgalomra nézve. Megindult a rendszeres, egységes szempontok szerinti anyakönyvezés, pecsétnyomokat kellett készíttetni, piros viaszba nyomott pecséttekkel kellett ellátni hivatalos iratainkat. Ennek előtte – a presbitériumok megalakulása előtt – a „Helység Pecséttyével” látták el szerződéseiket, kiadványaikat, ti. a községi előljárók, esküdtek és az egyházi gondnokok, egyháziak, valamint „A Vének Tanácsa” „egygek valának” sok esetben személy szerint is.

A földterület is növekedett, mert kegyes hívek 1-2 holdtól, 10-30 hold (1 magyar hold 1200 négyszögöl) területig ajánlottak fel az egyháznak végrendeletben, iskola s más alapítványok javára.

További válogatás a számadásokból:

Anno 1805. Decz. 5.-El adódott az Ekklézsia Számára Curátor Szántai Péter Uram által

63 Pozsonyi mérő Arpa, á.1 Frt.30 krajcz. Vékánkint, esett érte 94 Frt. 30 kr. (Pozsonyi mérő=62,6 liter)

Anno 1805. Szept.25. Hogy az Kender Földekenn termett élet (gabona) felmérése végett ki

küldetettvénn s azt fel mérvénn e'szerént találtatott 480 Pozsonyi mérő ezennel bizonyítom Gyomán Bíró Péter SK. (saját kezüleg, latinul Mpr.=manu propriam)

Kenderföldéken Arpa lévén vetve ezen felmérés szerént. (Két pozsonyi mérővel bevetett terület = 1 magyar hold)

Anno 1805. Augusztus 30.- Hogy az 1804-ik esztendőbeli Kúrator erdei György Ó

Kigyelme a'Számadása bizonyosága szerént utána következett Kúrator Szántai Péter

Ó Kigyelminek tudomásom szerént által adott legyen 584 Pozsonyi Mérő Búzát, 63 Pozsonyi Mérő Árpát ezennel bizonyítottom Kún Mihály Mk. Kolláth Mihály ez idő szerénti Prédikátor Mk.

Anno 1805 Esztendőbenn Ekklézsia számára dolgozott Pásztoroknak s Takaróknak (aratóknak) ki adódott Pozsonyi mérő

	Búza	Árpa
2 Kos Pásztornak (Bekő és Batori)	16	12
A' Ekklézsia Életit hordó szekereseknek	7	6
Kos Pásztoroknak Kenyérnek süttetett	8	
Takaróknak	10	

A' Ki fizetéseket bizonyította Kolláth Mihály Préd. Mk.

Anno 1805. Juny. 14.- Curátor Szántai Péter Uramtól az Ekklézsia Búzájából vettem 70 Pozsonyi Mérőt, á.3 frt. 10 kr. Mellyért fizettem összességel 221 frt. 40 kr.

Bizonyítom L'etse/. Kováts István Mk.

Anno 1806. Szept. 20.-Hogy a Kender Földekbe az Ekklézsia számára termett Arpa általam fel mérettetvénn 647 Pozsonyi Mérőnek találtatott legyen, ezennel el eszmém Kún MihályMk. Eskütt. (Ez időszerint a Kenderföldek a Csepükert mellett voltak kiosztva, a helybéliek szerint ezért is lett volna a neve Csepüs az ott „csepült” kenderről, ti. a kert árokkal volt körül véve a legelő állatok elleni védelemül s a Körözs árja mindig feltöltötte vízzel, egyúttal itt áztatták is a kender s száradás után csepülték. Az áztatás során megkorhadott belső fás résznek az összetörése alkalmával a kendernövény szárából apró darabokban kihulló törmeléknek nevezik „csepünek”, e tájon. Ez a „csepü” az, ami kihullik az értékes rostszalagok közül.)

Anno 1806. Aug.18. Hogy Ecclesia Curátora Szántai Péter Uram az Ekklézsia részéről Én nékem el adott egy Tehenet mellért is fizettem 30 frt-ot. Ezennel Bizonyítom Bukovinszki Mártony Szék Árendás.

Anno 1806. Szept. Curátor Szántai Péter Uram az Ekkla Árpáját adott el 350 és fél Pozsonyi Mérőt, a. 2 frt. 14 kr., mellyért fizettem 788 frt. 29 ½ kr. Bizonyítom Cseősz János, én Kún Mihály mk. Ugyszinte Bátsi Mihály Mk.

Anno 1806. Szept. Ekklézsia Számára el adódott Szántai Péter Curátor Uram által vad Zabos Árpát 24 és fél Pozsonyi Mérőt, á. 2 forinttyával, mellyért jött 49 frt. Bizonyította Kolláth Mihály Préd. Mk.

Anno 1806. Szept. - Takaróknak Számokra Kenyérnek valónak attam 10 Pozsonyi Mérőt (továbbiakban PM.), Búzát, Ekklézsia Főgyibe vetni való Búzát 10 Pm., Helység Házához Abrak Árpát 11 Pm., Nádért (Füzes) Gyarmatra 4 Pm. Árpát, Körözládányiaknak Nádért 2 Pm. Búzát, Szeghalmi embernek Nádért 4 Pm. Árpát, ismét egy Gyarmatinak Nádért 5 Pm. Árpát. Bizonyítottom ezen kifizetéseket Kolláth Mihály Préd. Mk. És még a' Helység Számára Abraknak és vetnivalónak több izbe Árpát 84 Pm.-t.

Cs. Szabó István

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kertü sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.

MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

A Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2004.-évi munkájáról

I. SZÁMVITELI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÓ /ADATOK EZER Ft-ban

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
NYITÓ PÉNZKÉSZLET	185	944	1.533	307	128	175
BEVÉTELEK						
1. Önkormányzati támogatás	1.638	874	1.100	300	1.000	900
2. Pályázat útján nyert pénzüssz.	700	750	700	100	240	300
3. Szponzori támogatás	643	553	346	661	1.124	390
4. Munkaügyi Központ tám	408	820	225	324	377	195
5. Belvív elhárítási munkák	496	-	-	-	-	-
6. Egyéb bev.(Apeh 1%, anyag ért., kamat, tagdíj)	-	997	50	186	32	73
BEVÉTELEK ÖSSZESEN:	3.885	3.994	2.421	1.571	2.773	2.033
KIADÁSOK:						
1. Személyi jellegű (bér és járulékok (adó és járulékok tart.)	660	1.483	739	1.060	1.326	702
2. Ellenőrzési pótlék	630	719	12	-	-	-
3. Tűzoltó autók üzemelt. kapcs.	107	-	-	-	-	-
4. Fenntartási kiadások	464	440	775	242	416	558
5. Védőfelszerelés vásárlása	364	255	270	276	372	128
6. Fejlesztési célú kiad.	-	50	758	110	147	-
7. adományozás tagok befizetéséből	-	76	141	62	108	44
KIADÁSOK ÖSSZESEN:	3.126	3.405	3.647	1.750	2.726	1.820
ZÁRÓ PÉNZKÉSZLET	944	1.533	307	128	175	213

A táblázatban szereplő adatokból látható, hogy a Polgármesteri Hivatal működésére 900 ezer forint támogatást adott. A szponzori támogatás összege: 389.702 forint volt.

Az egyéb bevételek között: Tagdíj bevétel: 20.200 forint, ami a tavalyival teljesen azonos összegű, kamat, 812.-Ft, Apeh 1% 39.474 forint volt, ami a tavalyi összegnél 22 ezer forinttal volt több. Az előző év közgyűlésén az egyik tagtársunk felvetésére adományt gyűjtöttünk egy balesetben szerencsétlenül járt lángvonal családjának megsegítésére. 13 ezer forint gyűlt össze, amit átutaltunk erre a nemes célra.

A kiadások részletezése: a személyi jellegű kifizetések között a polgári szolgálatosok zsold, étkezési, és ruhahasználati költsége van elszámolva.

Az üzemanyag költségre 53.542 forintot költött az egyesület, a gépjárművek kötelező biztosítása 252.186 forint volt, az előző évi 33.894 forinttal és a tavalyi előtti 283 ezer forinttal szemben. A tényszám jól mutatja, hogy a tűzoltógépjárművek 2004 évi biztosítása már nemcsak tört évre, -az első negyedévre- történt meg, mint az előző évben. Ez jó!

A gépjárművek vizsgáztatási és alkatrész pótlási költsége 251.997 forint volt. A fenntartási költségek között a telefon használat 109.569 forint volt, gázdíj „csak” 8.888 forint, ami részben az előző évi magasabb előleg miatti részszámlák és a ránk terhelt javítási költség részbeni kompenzálása miatt volt ilyen alacsony.

Emlékeztetőül elmondjuk, hogy 2003 évben a rezi költségeken belül az Egyesületre a villamos energia költséget területarányosan terhelték, ami méltánytalanul igazságtalan volt. Úgy látszik eredményre vezetett az az egyeztetés, és javaslat, amit az Egyesület kezdeményezett, a terhelés reális alapokon való elszámolására vonatkozóan. A javaslatunk szerint a terhelést és a tényleges fogyasztást kell szinkronba hozni.

Felhalmozási kiadások 2004. évben forrás hiány miatt nem voltak. Az egyesület a pályázati pénzből tomlódobot vásárolt 375 ezer forint értékben.

Tehát a 75 ezer forint sajáterővel kellett kiegészíteni a pályázati támogatást. Az egyéb költségek között szerepel posta költség, tisztítószér, szigetelőszalag vásárlás.

Az Ellenőrzőbizottság ismét javasolja, hogy váltsunk pénzügyintézetet. Remélhetőleg méltányosabbak lesznek a bankköltségek az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetnél. A bankköltség az elmúlt évben 27 ezer, a tavalyelőtti évben 33.518 forintot tett ki.

Az Ellenőrző Bizottság a telefonköltség csökkentésére szintén javaslatot tesz, aminek részleteit az elnök úrral fogja megbeszélni.

II. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS:
2004 ÉVBEN NEM VOLT.**III. VAGYON FELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS SZÁMADÁS**

Mint ahogy azt az előző fejezet számaiból hallani lehetett, illetve látni lehet, a számok egyértelműen bizonyítják, hogy az egyesület vezetése mind pénzügyi, mind az anyagi javaival a tőle elvárható gondossággal gazdálkodott.

A korábbi években már tetten érhető volt, hogy megtorpant a fejlesztési lehetőség pénz forrás hiánya miatt.

Az egyesület eszköz leltára 2004. december 31-i állapotnak megfelelően elkészült, mennyiségileg és értékben is.

Az Ellenőrző Bizottság köszönetét fejezi ki azoknak akiket illet, akik részt vettek a vagyon megállapítás mennyiségi és értékelési munkálatában.

A Közgyűlésnek ezennel tisztelettel bejelentjük, hogy a Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület vagyonának értéke: 5.897.010.-forint volt 2004. december 31-én.

Az Ellenőrzési Bizottság javaslatot tesz a Közgyűlésnek, hogy ezt a vagyonérté-

ket évenként 10%-kal amortizálja.

IV. CÉL SZERINT IUTTATÁSOK

Egyesületünk sikeresen pályázott a Belügyminisztérium egyik pályázatán, 300 ezer forintot nyertünk

V. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVETŐL, ÁLLAMI PÉNZALAPBÓL, HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATTÓL KAPOTT TÁMOGATÁS:

A helyi önkormányzattól kapott támogatás összege: 900 ezer forint volt. Az előző évhez képest 100 ezer Ft csökkenést mutat. Szokásunkhoz híven vissza tekintünk az előző évek azonos tartalmú számaira:

1997: 5,4 millió Ft

1998 3,- „

1999: 1,6 „

2000: 0,9 „

2001: 1,1 „

2002: 0,3 „

2003: 1,- „

2004: 0,9 „

A fenti számok jól mutatják, hogy az egyesület gazdálkodása, működése csak nagyon visszafogott formájú lehet, fejlesztése kényszerűen szűnhetel.

VI. AZ EGYESÜLET VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT IUT-TATÁSOK ÉRTÉKE, ILLETVE ÖSSZEGE

A vezető tisztségviselők is önkéntesen a város lakosságának tűzvédelmi biztonságának megteremtésén dolgoznak.

Munkájukért sem pénzbeni, sem természetbeni juttatásban nem részesültek, sem most sem a korábbi években.

VII. KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGRŐL RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ

A Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület kiemelten közhasznú szervezet, ami azt is jelenti, hogy TÁRSADALMI KÖZÖS SZÜKSÉGLETEK KIEGÉJTÉSE céljából jött létre. Olyan közhasznú feladatot lát el, amelyről törvény felhatalmazás alapján más jogszabály rendelkezés szerint, valamely állami szervnek vagy a helyi önkormányzatnak kell gondoskodnia. Tevékenységéről a gazdálkodásának legfontosabb adatairól a nyilvánosságának is köteles beszámolni a helyi sajtó útján.

Az elmúlt 2004. évben a Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület:

Nem vonult ki káreseményekhez, mert nem riasztották!

Taglétszám: 44 fő, akikből 20 fő aktívan részt vesz az egyesület műszaki, vagy adminisztratív munkájában, és 18-20 fő azok létszáma akik kiképzett tűzoltók. Ez az a létszám, akik riaszthatók tűz, vagy más katasztrófa esetén.

Az elnöki beszámolóban részletezett gondok még mindig megoldásra várnak.

Az EB tavalyi beszámolójában is leírta, most is megteszi, hogy: Egyesületünk mind személyi, mind az anyagi és eszköz ellátottság, felkészültség vonatkozásban olyan fizikai és immateriális értékekkel rendelkezik, amit részben elődeink hoztak létre azért, hogy a város és lakosainak tűz elleni biztonságát szolgálják.

Ez a számokban ki nem fejezhető érték most éppen ránk van bízva, és a jelen vezetés és tagság kötelessége, hogy ezt megőrizzük, fejlesszük, és az utánunk jövőnek tisztességgel átadjuk.

Tisztelt Közgyűlés!

A záró pénzkészlet, valamint a 2005. évi önkormányzati költségvetési támogatás összegét ismerve, valamint az energia és üzemanyagárak ideig eddigi alakulását ismerve, sajnos az a megállapítást kell tennünk, hogy a működési költség fedezetünk idén sem javul, tekintve, hogy a költséggazdálkodás minden tartalékát a korábbi években már felderítettük, és hasznosítottuk.

Az Ellenőrző Bizottság kötelessége, hogy a Vezetőségnek és a Közgyűlésnek is felhívja a figyelmét, hogy ezzel a jelen ismeretek alapján tervezhető pénzkészlettel, az egyesület működési költségeinek nincs meg a teljes fedezete, még a leggondosabb gazdálkodás mellett sem.

Ezért ahogy a korábbi években is meg kellett találni azt a megoldást, amely egyesületünk működését, és fennmaradását biztosította, lakosságunk biztonsága érdekében, úgy az ide, 2005 évre is ez a vezetés egyik legnagyobb feladata.

Az egyesületünk idén már 79 éves.

Elődeink azért hozták létre, és működtették folyamatosan ezt az egyesületet, hogy hasznára legyen az itt élőknek azáltal, hogy az élet és vagyoni biztonságunkat szolgálja.

Tisztelt Közgyűlés, az Ellenőrzőbizottság a Közhasznúsági Jelentést a Törvény által előírt tartalommal készítette el.

Idén először elkészült az egyszerűsített mérleg is.

Ehhez kellett az eszközállományt és a forrásállományt értékelni.

A jelentést az EB külön megvitatta, ülésén, és annak alapján a Közgyűlésnek ELFOGADÁSRA javasolja., 1/2005.EB (V.27.) Határozata alapján.

Gyomaendrőd, 2005. május 27.

Mraucsik Lajos
EB tagCsászárné Gyuricza Éva
EB elnökJakus Imre
EB tag

Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2004. évben az APEH-től 39.474.-forint összegű átutalást kapott az SZJA 1% felajánlások címén. Az Egyesület az összegét működési kiadásainak részbeni fedezetére használta. Az Egyesület ezúton is köszönetét fejezi ki a felajánlóknak, akik ebben a formában is támogatták az Egyesületet.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Megérkezett Gyimesbükkre a magyar búzasegély

Szeptember 15-én megérkezett Gyimesbükkre a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetségének adománya, 130 zsák búza. A szállítást a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársai és a magyar gazdák képviselői kísérték. Jelen volt Fodor András is, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat debreceni igazgatója. A búzát a Győr-Moson-Sopron megyei gazdák ajánlották fel az árvíz által sújtott csángóföldi települések lakóinak. A szállítás költségeit magánszemélyek és vállalkozók mellett a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat is támogatta. Ez az akció része volt annak az országos gyűjtésnek, melyet a pusztító áradások következményeinek enyhítésére szerveztek Magyarországon. A Gyimesbükkre érkezett kamionról a búzát lovasszekerekre raktuk át és még aznap kiosztottuk azoknak, akik kárt szenvedtek az árvíz következtében.

Deáky András

Hírháló Olvasó: Székelyföldön jártam Először is: Köszönjük! Köszönjük! Köszönjük!... mindazok adományait, akik vagy a feleslegükből, vagy a tartalékaikból áldoztak arra, hogy adományaikkal segítsenek Erdélyi Magyar testvéreinken. Háromszor is vihettünk így segélyt és háromszoros háliját tolmácsolhatom azoknak a testvéreinknek, akiknek jószerével semmi másuk nem maradt. Persze itt nem haltak meg ezek, nem a világ legerősebb országának médianyilvánossága előtt zajlanak a dolgok. Tán tizenhatan haltak meg az áradásban, de mégis én ezt a tizenhatot - az elfeledett, magyarokat - jobban gyászolom. Véreim voltak, családom, akkor is, ha sosem láttuk egymást - olyanok akiket december 5-én önvéreik árultak el, és akiken nem segít sem a háromszori sem háromezerszeri segélycsomag. Akik már sosem lehetnek állampolgárai a nemzetnek mely anyanyelvük és gondolkodásuk alapja. Nem kell bocsánatot kérnem én mellettük tettem le a voksom, de most még is sajnálom, -talán többet is tettem / -tűnik volna értük, hogy legalább magyarként halhassanak meg, ha élniük már nem lehet tovább...Itt vannak persze az életben maradtak, akik Istennek köszönik az életüket és Tőle várják az erőt az előttük levőkhöz is. Székely Magyar emberek, akik kibírták a diktatúra évtizedeit, akik hitték és hiszik, hogy lemoshatják magukról a román elnevezésnek még az emlékét is. Akik nem kellett nekünk, a puha diktatúra, puhány gyermekeinek. Mi légyen velük?

Végül pedig, azoké legyen a legnagyobb köszönet, akik összeadták mindazt, amit vihettünk mint segélyt. A dicsőség mindenképpen felett pedig legyen a kegyelmes és könyörülő ISTENÉ.

2005. szeptember 16.

Orbán Viktort átvette Szabadkán az idei Aracs-Főnix-díjat Orbán Viktor volt miniszterelnök pénteken este Szabadkán a Városháza patinás dísztermében átvette az Aracs-Főnix-díjat. Előtte e elismerésben részesült a 10 éves Duna Televízió, Szervátius Tibor szobrászművész és Nemeskürty István történész. Az idei Aracs-díjasok: Huzsvár László nagybecskereki püspök és Bodor Anikó zentai néprajzkutató, Aracs-érmesek pedig a Balassa Julianna pancsovai tévés szerkesztő, Papp Ferenc újvidéki közéleti személyiség és Sifli Zoltán szabadkai filmrendező. Az Aracs Társadalmi Szervezet indoklása szerint e három díjat azoknak ítélik oda, akik hozzájárultak a vajdasági magyarság megmaradásához, kulturális és gazdasági gyarapodásához. Az Aracs-Főnix-díjban azok részesülhetnek, akik kiállásukkal erősítik a hitet a nemzet egységének megújulásában. A díj átvételkor Orbán azt hangoztatta, hogy a mai európai korszellem megnyitja az utat a magyar nemzet újraegyesítése előtt, ha megértjük, hogy a magyarság jövője nem a tízmillió Magyarországon, hanem a tizenötmillió magyar nemzetben van. Úgy tűnik, ma még erősebb nemzeti elkötelezettséggel, erősebb összefogási ösztönrel rendelkeznek a szlovákok, románok, szerbek, horvátok, ők megadták ugyanis a kettős állampolgárságot a határaikon kívül élőeknek, mert tudják, egyetlen hely van, ahol mi vagyunk a legfontosabbak, s ez a hazánk. Az új, 21. századi európai világban azok lesznek előnyben, azok boldogulnak majd, akik pontosan ismerik saját nemzeti érdekeiket, és tántoríthatatlanul képviselik azokat az európai együttműködés legmagasabb fórumán - mondta Orbán Viktor. - Az itteni magyarság vezetőit, a meghurcolt magyar vezetőket nekünk a magyar állam segítségével meg kell védeni. A VMSZ nélkül nincs délvidéki magyar közélet, és délvidéki magyar közélet nélkül nem teljes a Kárpát-medencei magyarság. Mi, magyarországi magyarok sem engedhetjük meg, hogy a délvidéki magyarok félelemben éljenek. Ez közös magyar ügy, a magyar ügy pedig európai ügy, mondta Orbán Viktor vastapással többször is félbeszakított beszédében az Aracs-ünnepségen. Az ünnepséget megelőzően előtt Orbán Viktor zárt ajtók mögött találkozott Kucsera Géza polgármesterrel és Kasza Józseffel, a VMSZ elnökével.

Vajdasag.ma

A marosvásárhelyi Bolyai Farkas Gimnázium színmagyar oktatási intézményként kezdte a tanévet, miután a középiskolában három éve nem indítottak román osztályt. Szilágyosmlyón új magyar nyelvű általános, Déván pedig középiskola nyitotta meg kapuit.

A szlovák parlamentben Bugár Béla a Magyar Koalíció Pártja elnöke egy rendkívüli sajtótájékoztatót hívott össze, ahol bejelentette, hogy a belpolitikai válság megoldása érdekében előrehozott választásokat kezdeményez.

A vajdasági helyzet újabb fordulata miatt rendkívüli ülést tartott az Európai Parlament délkelet-európai delegációja. Október 13-án Brüsszelben meghallgatást szerveznek, ahová meghívják a szerb és vajdasági kormány, a Magyar Nemzeti Tanács és a Horvát Nemzeti tanács vezetőit.

Budapesten tartották a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumát, ahol a következő hangzott el: a szomszédos országokban élő magyarok azt várják az anyaországi pártoktól, hogy mellőzzék a határon túli magyar ügyek negatív értelemben vett említését, mert az káros az egész nemzetpolitika és az egész nemzet számára.

CSOPORTOS GYÓGYÚSZÁS

A GYOMAENDRÓDI LIGETFÜRDŐBEN

MINDEN HÉTFŐN ÉS PÉNTEKEN 17 ÓRÁTÓL

A CSOPORTOS GYÓGYÚSZÁS FOGLALKOZÁS 0-18 ÉVES KORIG A KÖVETKEZŐ ELVÁLTOZÁSOK ESETÉN JAVASOLT:

Mozgásszervi elváltozások:

- Helytelen testtartások
- Gerinc deformitások
- Mellkasi deformitások
- Cspőizületi elváltozások
- Lábdformitások

Belgyógyászati elváltozások

- Magas vérnyomás
- Asztma
- Szívbetegségek
- Túlsúly, Kóvérség
- Aszténias alkát
- Vegetatív disztónia

A csoportos gyógyúszás orvosi beutalóval vehető igénybe, az Egészségbiztosítási Pénztár által támogatott ingyenes szolgáltatás.

További tájékoztatóért keresse fel Gyermekek – vagy Háziorvosát!

Evangélikus Oldal

Igaz mese a második esélyről

Egyszer volt, hol nem volt... És mikor így kezdődik egy történet, semmi kétség nem férhet ahhoz, hogy a mesék világa nyílik meg számunkra. Olyan lehetőségeket teremt a történet kitalálója a mese szereplőinek, amely elrugaszodik a valóságtól: csodás kedvezményeket, hihetetlen lehetőségeket, varázslatos esélyeket kínál.

Gyomaendrőd közelében első hallásra hihetetlen kezdeményezés indul, melyre lehet legyinteni: „Á, ugyan ez csak tündérmese...!” Lehet ezt gondolni, de talán érdemes a történet mélyére nézni. Ugyanis valóságos kedvezmények, lehetőségek és esélyek keltenek életre egy új világot. Lehet, hogy éppen az ön világát, kedves olvasó.

Szarvas város elkötelezett csoportjai úgy döntöttek, indulnak egy Európai Unió pályázaton, hogy valóra váliék egy álom: módja lehessen újragondolnia az életét két és fél év alatt 312 embernek.

Talán Ön előtt is ismert Szarvas történelmének neves alakja: Tessedik Sámuel, aki népfiskolai keretek között lehetőséget teremtett korszerű mezőgazdasági ismeretek megszerzésére. Mindemellett szociális és lelki segítséget is nyújtott az iskolájába járóknak. E szép hagyományt és törekvést újraélesztendő az Európai Unió és a Magyar Köztársaság támogatásával és felügyeletével ismét megnyitja kapuit a városban egy „Népfőiskola”.

Egy népfőiskola, mely Szarvas város 100 km-es körzetében élők számára szeretne felnőttképzési és esélyteremtő oktatási intézménnyé válni. Esélyteremtő, mert egy új lehetőséget kínál ismeretek elsajátítására – a szokásos iskolai keretektől és módszerektől eltérő módon – munkanélküliek és állástalanok számára a munkaerőpiacra történő visszatéréshez, aktív munkavállalók számára az ott való megmaradáshoz.

Felvetődik a kérdés: milyen képzést biztosít egy ilyen iskola? A program partnerségében résztvevő Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági- Víz- és Környezetgazdálkodási Főiskolai Karának kiváló tanárai által rendelkezésünkre álló tudásbázis végtelen lehetőségeket rejt magában. Elsősorban korszerű mezőgazdasági ismereteket kínálunk, de ugyanilyen hangsúlyt kap képzésünkben a már szinte nélkülözhetetlen számítástechnika és a nyelvoktatás is.

Ha valaki új vállalkozásba szeretne fogni, de hiányosnak itéli meg ismereteit, és csupán ez akadályozza tervei megvalósításában, ő is kaphat segítséget a vállalkozóvá váláshoz szükséges ismeretek elsajátításához.

Fontos a szakmai ismeretek elsajátítása mellett az alapkészségek (anyanyelvi kommunikáció, kommunikáció idegen nyelven, matematikai és számítani, számítástechnikai kompetencia stb.) fejlesztése. Lényeges dolog, a tanulás „megtanulása”, hogy ne teher, hanem élmény legyen, és maradjon egész életen át az új ismeretek

elsajátítása. Mindebben olyan szakemberek segítenek, akik nem csak szakmai tartalmat, hanem az egyedi igényeket is szem előtt tartják. Egyénre szabott tanácsadást nyújtanak a tanfolyam ideje alatt és azt követően is, mind a munkaerőpiacon való helytállás, mind a szakmai-lelki és élet-vezetési kérdéseket illetően.

A kis erdei törpe biztos azt mormolná az orra alatt, hogy „Biztos olyan feltételeket kívánnak majd meg tőled, amit nem lehet teljesíteni”. Nem kell hívunk a jó tündér segítségét, mert a képzés hallgatóink számára ingyenes!

A Szarvason induló képzés időtartama: hat hét, az órák hét-főtől péntekig tartanak, a hétvégék szabadok. Az iskola bentlakásos rendszerű, ahol a képzés idejére a szállás és a teljes ellátás ellenszolgáltatás nélkül biztosított.

És még juttatások is? Igen, a szállás és teljes ellátás mellett a képzés idejére ösztöndíjat, illetve keresetpótlást, valamint utazási támogatást biztosítunk. A képzés befejeztével, annak elvégzéséről Tanúsítványt állítunk ki, melyben részletes felsorolásra kerülnek a megszerzett ismeretek, kompetenciák.

Kiket várunk? Mindazokat, akik érintettnek érzik magukat ezen újság-cikk elolvasása után: legyen leendő hallgatónk, vagy a képzésből kikerülő hallgatók foglalkoztatását vállaló munkaadó. Nem hisz a mesékben? Nem is szükséges, ugyanis ez valóság! Ha nem hiszi, járjon utána! Érdeklődjön és vegye igénybe a világháló adottságait. Információkat találhat www.tessedik.hu honlapon. De telefonon is érdeklődhet, vegye fel a kapcsolatot toborzási és foglalkoztatási koordinátorunkkal: Benkóczy-Tóth Tímeával a következő telefonszámon: 06-20/824-7941.

Minden jó, ha jó a vége...! És boldogan éltek, amíg meg nem haltak...! Ez nem csak a mesék befejező mondata, hanem a mi kívánságunk is. És elérkezett az újságunkunk vége, itt a vége fuss el véle!

Benkóczy Péter
evangélikus lelkész,
képzési koordinátor

Szarvas, 2005. szeptember 20.

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a templomban
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

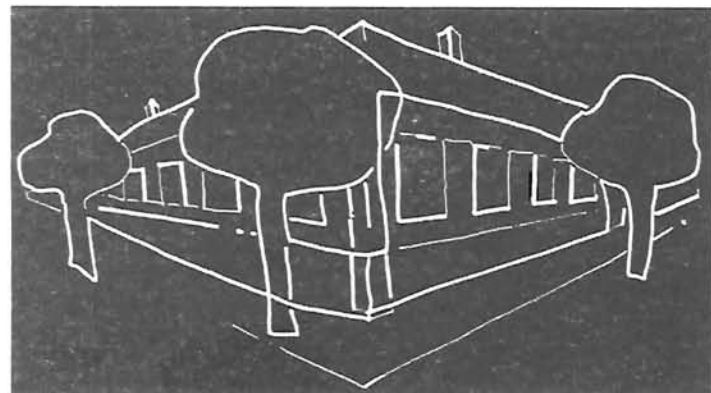
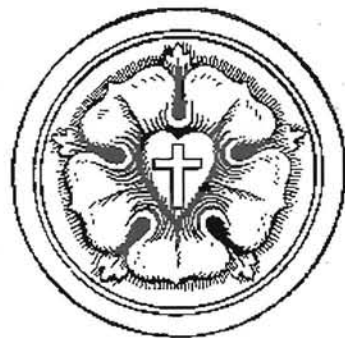
csütörtökönként: 14.15 órai kezdettel

Gyülekezeti hittanoktatásra folyamatosan lehet jelentkezni, személyesen, vagy a hivatal telefonszámán.

Hivatali elérhetőség

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

HÍRADÁS A MAKKGŰJTŐ VERSENYRŐL

Kitudjajolva –erdő lakói évek óta nagy izgalommal várják az őszi beköszöntést, mert ekkor rendezik meg a messzeföldön híres makkgyűjtő versenyt. Erről az eseményről a kakukk időben értesít, a harkály pedig lemorzszva az időpontot, a távolabbiaknak táviratozik.

A sas versenybíróként van jelen, ő tudja a legéberebben figyelni, szemmel tartani az eseményeket.

Az éjjeli bagoly huhogására indul a verseny reggel 9-kor. Ekkorra már majd leragad a szeme az átvirrasztott éjszaka után, de vállalja, mert megtisztelő számára, hogy ilyen fontos szerepet szántak neki. Nevezési díjként minden versenyző azt visz, amiben bővelkedik. A medve mézet, a mókus mogyorót, és sorolhatnám tovább. A nevezési díjakat aztán kisorsolják tombolán. Verseny után van a gála műsor, ahol a versenyzők és a nézők is bemutatják tehetségüket. Tavaly a legnagyobb sikert a kerekész mókus aratta. Erre az alkalomra elkérte városban élő távoli rokonától a mókuskereket. Az erdőlakók eddig sose láttak ilyet.

A gálaműsor szünetében van a tombolahúzás. Idén a szarka tombolatárgya lett a fődíj, egy aranyszínű gomb. Már hónapok óta féltve őrizte fészkében, hogy ez alkalomból elajándékozhasssa. A makkgyűjtő versenyen mindenki „első” szokott lenni. Az önmagával való megméréstetés, a vidám együttléte a jutalom. Sokáig emlékezetes marad az önfeledten ugránczó őzike, aki aerobic táncot mutatta meg tehetségét, miután a makkgyűjtésből is derekasan kivette részét.

Egyetlen szokatlan esemény történt. A köztisztelőben álló vaddisznó úr nem tudott részt venni a versenyen, kamaszodó fiát, Sárgacsikú vadmalackát küldte el maga helyett, akit sajnálatos módon ki kellett zárni a versenyből, mert nem egy kupacba a földre gyűjtötte a makkot, hanem jó étvágygal megejtte. Pironkodva vallotta be, hogy nem bír ellenállni a zsenge makkok látványának. Szülei hamar megbékéltek, s akik hallottak a falánk-ságáról, azok is tapintatosan kezelték a történeteket. Tudták, ez számára jó lecke volt, s jövőre már biztos nem csinál ilyet.

Aki a makkgyűjtő versenyről tudósított: Bukva Csilla

Őszre fele van az idő

Őszre fele van az idő
tarjasodnak a kis felhők,
sírdoognak a bárányok,
mert nincs nekik édesanyjuk.

Né sűrűn a kis bárányok,
Van még nekik jó juhásztok,
Jó gazdátok, jó juhásztok,
Aki a nyádot visel rátok

(Magyar népköltés)

Kányádi Sándor: Jön az ősz

Jön már az ismerős,
széllábú, deres ősz.
Sepreget, kotorász,
meg-megáll, lombot ráz.

Lombot ráz,
Diót ver,
Krumplit ás, szüretel.
Sóhajtoz nagyokat,
S harapja, kurfitja,
A hosszú napokat.

EMLÉKEZÉS az 1848-49. szabadságharc mártírjaira

A magyar szabadságharc mártír tábornokaira október 6-án emlékezünk. A 13 Aradi vértanútábornok és az első magyar miniszterelnök, gróf Batthyány Lajoson kívül sok-sok névtelen hőse és halottja volt a szabadságharcnak. Róluk ír Kányádi Sándor: NYERGESTETŐ című versében.

Részletek a versből:

„Csikorszámban, hol az erdő
Zöldebbek talán, mint másol,
Ahol ezüsthangú rigók
Énekelnek a nagy fákon,
Ahol a fenyők olyan mélyen
Kapaszkodnak a vén földre,
Kitépni vihar se tudja
Másképpen, csak ketté törve
Van ott a sok hegy között
Egy szeliden, szépre hajló,
Mint egy nyereg, kit viselne
Mesebeli óriás ló.
Ugy is hívják: Nyergestető...
... Nemcsak szép, de híres hely is,
fönn a tetőn a nyeregben
ott zöldebbek a fenyőfák
egész Csikban a legszebben...
... Nem mozdulnak a viharban
inkább szálig kettétörnek
Évszázadokon s az erdő
Áll azóta, rendületlen,
Szabadságharcosok vére
Lüktet lenn a gyökerekben,
Mert temető ez az erdő
És kopjafa minden szál fa.
Itt esett el Gál Sándornak
Szóznál is több katonája.
Véres volt a harc, a patak is
Vértől áradt azon reggel.
Támadt a cár és a császár
Hatalmas nagy hadsereggel.
De a védők nem rettentek,
Állnak mint a fenyőfák, a harc
rettentő vad viharában...
... Meg nem adta magát senki,
... mint a szálfa kettétörték...
... Nem tud róluk a nagy világ,
hőstettükről nem beszélnek,
hírük nem őrzi legenda,
dicsőítő harci ének,
csak sirjukon a nőtt fenyők,
fönn a tetőn, a nyeregben
s azért zöldrell az az erdő
egész Csikban a legszebben.”

Olvasóink, kicsik és nagyok, tudják, hogy hazánkért sok ezer névtelen hős áldozta életét, veszett el az ezeréves történelmünk során. Emléküket nekünk, az utókornak szent kötelességünk őrizni, és a közelgő Halottak Napján értük is szóljon a harang, értük is mondjunk egy fohászt, értük is gyűjtsünk egy szál gyertyát!

Rojk Gabriella (Gabi óvó néni)

Gyomaendrődi Liget Fürdő

téli ajánlata

2005. október 1-től:

5 alkalmas bérlet (3 hétig érvényes):	1500,-
10 alkalmas bérlet (1 hónapig érvényes):	2500,-
Délutáni kedvezményes belépő 16 ⁰⁰ -tól:	300,-
Hétvégi nagycsaládos belépő (2 felnőtt, 2gyermek):	1000,-

ENDRÓDI SZENT IMRE EGYHÁZKÖZSÉGÉRT KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY - 2004. évi közhasznúsági jelentés

- I. Számviteli éves beszámoló a mellékelt csatolt 1715/h.sz. nyomtatványon
 II. Az alapítvány 2004.-ben költségvetési támogatásban nem részesült.
 III. Az Alapítvány tevékenysége során a saját tőke 2004. évben 315.457.-Ft-tal csökkent.
 IV. Önkormányzati támogatás: 30.000.-Ft
 NCA pályázaton nyert: 150.000.-Ft
 APEH-től az Alapítvány részére átutalt felajánlott 1%: 147.401.-Ft
 V. Tisztségviselők semmiféle juttatásban nem részesültek.
 VI. Közhasznúsági tevékenységről szóló tartalmi beszámoló:
 2004-ben is a fő célkitűzés az alapítók szándékai szerint az endrői egyházi temetők karbantartása, valamint továbbra is fogadtuk a hunyai plébánia részére érkezett adományokat.

ALAPÍTVÁNY BEVETÉLEI:

46 főtől adomány:	276.100.-Ft
Önkormányzati támogatás	30.000.-"
NCA Pályázat	150.000.-"
APEH-től 1%	147.401.-"
2003. évi kamat	67.612.-"
Osszesen:	671.113.-Ft 671.113.-Ft

KIADÁSAI:

2 fő temetői munkás 6,5 havi munkabér és járulécai 50%:	553.008.-
Fűnyírógép vásárlás	200.000.-
Fénymásológép vásárlása	220.000.-
Postai és egyéb anyagköltség	4.282.-
Egyéb banki költség	9.280.-
Osszesen:	986.570.- 986.570.-Ft
Vagyoncsökkenés	315.457.-Ft

2003. évi pénzmaradvány	907.427.-Ft
2004. évi pénzmaradvány	591.970.-Ft
Befektetett tárgyi eszközök	420.000.-Ft
ALAPÍTVÁNY VAGYONANAK ZÁRÓ ÉRTÉKE	1.011.970.-Ft

Az Alapítvány vagyonának összetétele:

Pénzbeni vagyon:	591.970.-Ft
Hunya:	55.000.-Ft
Endrőd:	536.970.-Ft
Tárgyi eszköz:	420.000.-Ft
Osszesen:	1.011.970.-Ft (Egyező a Mérleg 20. sorával)

A kuratórium tagjai és a Hunyai Egyházközség képviselőinek jelenlévő tagjainak döntése alapján került a kamat szétosztásra.

Az Alapítvány vagyonát adományokból, azok kamataiból, pályázati támogatásokból, az SZJA –ból felajánlott 1%-ból gyarapította.

Kiadásait kizárólag az alapító okirat, illetve kuratóriumi döntés szerinti közhasznú célokra, vagyis az egyházi temetők karbantartására és egy motoros fűkaszalógép, illetve egy másológép vásárlására fordította.

Az Alapítvány kuratóriuma köszönetét fejezi ki azoknak, akik munkájukkal, adományaikkal évek óta segítik az Alapítvány tevékenységét:

Iványi László plébános úr

Ungvályi János kurátor

Iványi Sándor a temetői munkások és munkák irányításával, ellenőrzésével,

Császárné Gyuricza Éva pályázatok írásával, és a szükséges ügyintézésével,

Varjú László és családja, valamint az Oltáregylet tagjai az egyházi vacsorák megrendezésével,

Gyuriczáné Szabó Erzsébet, az adminisztráció végzésével.

Külön köszönetet mondunk Gyomaendrőd Város Polgármesteri Hivatalnak a 2 fő közhasznú munkásért, valamint pályázatunk támogatásáért.

Végül, de nem utolsó sorban köszönetet mondunk a Munkaügyi Központ Gyomaendrőd Kirendeltségének, a 2 fő munkanélküli dolgozó bérének részbeni fedezetéért.

Hálával és szeretettel köszönjük nagy lelkű támogatóink adományait, az SZJA felajánlásait, amelyek nélkül nem tudna működni Alapítványunk.

Gyomaendrőd, 2005. április 27.

Iványi László
Plébános

Szabó Zoltánné
Kuratórium elnöke

A beszámolót és a Közhasznúsági jelentést a kuratórium egyhangúlag elfogadta.

A Hunyai Egyházközség részéről: Hanyecz Vincéné

A Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány 2004.-ben 147.401.-forint összegű átutalást kapott az APEH-től, az SZJA 1%-felajánlásokból.

Az összeget az egyházi temetők karbantartására alkalmazotti munkások bérének és a fűnyírógép vásárlásának részbeni fedezeteként használta fel.

Az Endrődiek Baráti Körének Egyesülete 2004. október 15-én 39.638 forint átutalást kapott az APEH-től, a felajánlott 1%-ok alapján. Az Egyesület közszöni támogatóinak a felajánlást, az összeget a budapesti baráti találkozó és a Hősök Napi Ünnepek részbeni fedezetére használta fel.

Megemlékezés 1956. október 23-ról

Országosan emlékezünk erre a jeles napra, mely elindította az ország sorsát, a népakarat megvalósítására.

Emlékezünk a hősökre, a dicső eseményekre!

1945-1956 közötti években felhalmozódott egy tűrhetetlen keserűség, amely politikai forradalomhoz vezetett. Tűrhetetlen tehetetlenség okozói voltak: hadifoglyok elhurcolása, a „malenkij robot”, a nem létező összeesküvések koncepciói, Kovács Béla Szovjetunióba való deportálása, Nagy Ferenc államférfiak lemondása.

1946-ban már 10 ezren voltak börtönökben, számuk egyre növekedett, 1952-ben már 35 ezer főle nőtt. A kulákdözsés, kivégzések, börtönök, vagyonekobbzások, az „önkéntes birtok felajánlások”, 1946-53-ig 750 ezer embert kényszerítettek kényszermunkára, a kitelepítés több mint 10 ezer embert sújtott. Az államosítást a bankokkal kezdték, 1947-ben. Az egyházak üldözése, a szerzetesrendek feloszlata, az ateizmus terjesztése. A papokat, tiszteleteseket is börtönökbe zárták, a volt csendőrökkel külön kegyetlenséggel bántak az illetékes „elvtársak”, a hatalom képviselői.

1953-ban élre került Nagy Imrét 1955-ben leváltották...

A sok-sok igazságtalanság láttán a fővárosi és nagyobb vidéki városi egyete-

misták elégedetlenségüknek adtak hangot, tetézte mindezt Gerő és Kádár „hódolata” az addig gyűlölt Titó előtt. A fiatalok tettei menetetlenség kezdte Budapest a Petőfi szobor, Bem tér, Országház között október 23-án. Itt egyesültek a Gödöllőről oda érkezett egyetemistákkal, akik a felvonulási zászlóikból kivágták a „Rákosi” címet. A Belgrádból megjött Gerő nacionalista tüntetőknek nevezte a fiatalokat és megfenyegette őket. A fiatalság megmozdulásához csatlakoztak a munkások, és a tüntetés felkelésbe csapott át.

Nagy Imre éltetése, a Sztálin szobor ledöntése, a Bródy Sándor utcai Magyar Rádió épületének megszerzésével elkezdődött a fegyveres felkelés, a forradalom.

Hegedűs András miniszterelnök azonnal a szovjet csapatok beavatkozását kérte. Október 25-én vérfürdőt rendeztek a megszállók...

... Nálunk Endrődön október 27-én volt a nagygyűlés a Tanácsházán. Mint a Hazafront Népfőbizottság elnöke én szóltam az összegyűltékhez Koloh Imre párttitkár javaslatára.

Először ismertem a fővárosban történeteket, majd 50 tagú bizottságot választottunk, ebbe több kommunista is bekerült. Rövidesen eddig hivatalan vendégek sokasága hatolt a terembe. A választás megis-

metlését követelték, új vezetőség választására került sor. Az újonnan megválasztott vezetőség más összetételű lett. Dienes Izra tanító lett az új nemzetőr parancsnok, aki azt kérte, hogy kellő számban jelentkezzenek szolgálatra akik vállalják a rend fenntartását. Engem kért fel a fiatal pedagógus férfiak beszerzésére. Rajtam kívül Fülöp Imre, Márton Mihály, Földvári Kálmán, is jelentkezett. Erről Balkucs Imre a Békés Megyei Népújságban terjedelmes cikket írt „Fénykép az endrői forradalmárokról” címmel.

A forradalom eltiprása után nevelőket elbocsátották, áthelyezték, fegyelmissel részesítették, rendőri felügyelet alá helyezték, az újválasztott vezetőséget törvény elé állították: Vaszkó Mihályt, Dr. Ugrin Vendelt, Dienes Izrát, Lesniczki Józsefet.

A forradalom veszteségei: meghalt 2600 ember, ebből 1300 Budapestben, megsebesült 40 ezer, ügyészségi eljárás indult 30 ezer ember ellen, és kivégeztek 285 főt. Sortűzek áldozata lett több mint 500 fő. Külföldre menekült 270 ezer ember, akikből végleg kint maradt 200 ezer fő.

Jelen új demokráciánk az 56-os forradalom után közel 50 évvel még sok nehézséggel küzd, de egyre erősödik 1956 eszménye.

Márton Gábor

Irodalmi oldal

Életem regénye

Kiállítás Móricz Zsigmond 125. évfordulója alkalmából

Tavaly 125 éve született Móricz Zsigmond, a magyar prózairodalom megújítója, jeles XX. századi képviselője.

Szerb Antal ezt írja róla: „Móricz Zsigmond elbeszélő művészete áttörte azokat az egyre áttörhetlenebb határokat, melyek az elitet az átlagolvasótól elválasztják. Neki sikerült, hogy ugyanaz az alkotás magas irodalom és széles körű publikumsiker legyen, mint Dickens regényei. Neki sikerült, hogy egy személyben legjobb és legolvasottabb prózaíró legyen.”

Az évforduló alkalmából tekinthették és tekinthetik meg az érdeklődők azt a kiállítását, amelynek a Petőfi Irodalmi Múzeum ad otthont, s amelynek a megálmodója, irodalmi rendezője Hegyi Katalin volt.

Az ő – látogatóknak szánt – gondolatait adjuk közre, megidézve az író életét, munkásságát és a kort, amelyben alkotott.

„A kiállítás címe nem véletlen. Az önéletrajzi regényt 1939-ben írta Móricz, mintegy számvetésül. Nincs az életnek olyan szelete, amit ebben a művében körül nem jár. Ugyanakkor a mű ismerete nélkül is illik a kiállításához, mert Móricz életéről mesélnek a képek, könyvek, tárgyak és a kiválasztott szövegek. Minden tárgy Móriczé volt, vagy hozzá kötődik, s ezek vagy a Petőfi Irodalmi Múzeum tulajdonában vannak, vagy az író unokáitól valók, vagy fogadott fiától, Móricz Imrétől származnak. Néhány értékes darabot Kiss Ferenc magángyűjtőtől kaptunk kölcsön.

Az első terem a harmonikus világ, a családi szeretet makulátlan

biztonságát szimbolizálja fehér színével. Mind a szülők, mind Holics Janka, az író első felesége olyan családi háttérrel biztosít az író számára, ami lehetővé teszi számára, hogy az alkotásnak élhessen.

Ebben a teremben fontosnak tartom a szülőház hiteles fényképét; a Fehér könyvet, az író első kéziratot, több mint 300 oldalas könyvecskéjét, amit idén vett meg a Múzeum az évforduló tiszteletére Borda Lajos antikváriustól. Fontos megnézni a Légy jó mindhalálig Gara Arnold által tervezett egyedi példányát, amit az írójának számára kért a neves tervezőtől, valamint dedikációját második lánya Gyöngyi számára, ami örök tanítás is lehet nemzedékek számára.

„Ne légy gyámoltalanul jó, hanem okos, bátor, nyugodt. Az élet eltapossa a gyöngét, akár jó, akár rossz. Légy jó: mert a jóság mindig győz! De légy erős. Az erős ember, az erős lélek is tönkremegy, ha gonosz: de ha az erős jó: akkor az övé az élet koronája. Csókol apád Móricz Zs. Budapest, 1922. júl. 5.”

Nagyon szép fénykép a 100 éves, elhalványult, kettétört fotó Jankáról és Móriczról, ahol egy domboldalon ülnek a fiatal szerelmesek, mintha csak a Pillangó világából léptek volna elénk. Fontos még két kézirat: az író Kommunizmus után című 52 oldalas 1919-es naplója, s a Pillangó kézírata, amely az egyetlen regény, amit az író mindvégig kézzel írt, s nem írógéppel.

A második terem a színházé és második feleségéé, Simonyi Máriáé, aki kora ünnepelt színésznője volt. Az Országos Színház-történeti Intézet és Múzeum eredeti színpadképei, és fotói segítségével idézzük meg a színház varázslatos világát. Elsősorban olyan Móricz darabokról adunk hírt, amelyekkel sikert aratott az író. Ugyanakkor azt is érzékeltetjük, hogy Móricz számára mennyire elérhetetlen, meghódíthatatlan maradt ez a világ. Az Életem regényében is még arra vágyik, hogy a „színház zárt világában alkothasson még valamit fellobogva embertestvérekkel”, de újabb darabja már nem került színre. A nézőtérén egyedül ülő író felnagyított képével ezt a magányosságot szerettük volna szimbolizálni. Simonyi Mária bútorai, a Fővám téri lakás enteriőrje is mutatja, hogy mennyivel nagystilűbb életet élt Móricz ezekben az években, mint korábban Holics Jankával.

A harmadik terem a Nyugat és a Kelet Népe szerkesztésének korszaka, a fáradhatatlan országjárás időszaka. Itt mutatjuk be Litkei Erzsébetet, Csibét is, Móricz életének alkonyán az utolsó ihletőforrást, akit örökbe fogadott az író. Itt jelenítjük meg Móricz dolgozószobájának tárgyait, amit az 1930-as évek eleji fénykép, valamint az író lányának, Móricz Virágnak a feljegyzése alapján idéztünk meg. A terem záróképe az Életem regényéhez híven a család körében mutatja Móriczot. Az egyik utolsó fénykép 1942 nyarán készült a leányfalui kertben, lányai körében. Mintha csak az Életem regénye utolsó mondata jelenne meg a felvételen:

Szeretnék „még egy kicsit heverni az őszi verőfényen. Akkor rávéshetem a márványnévjegyemre: Életem.”

Közreadta: Polányi Éva

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft
Cipőtalpbélés gyártás
Kéreg forgalmazás
Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1
T/Fax: 06-66 386-037
Mobil: 06 20 451 1944

Ízes Ízek

Október

Bújtatott krumplipüré

Egy kg krumpliból 10 dkg margarinnal és 2,5 dl tejjel pürét készítünk és mély tűzálló tálba tesszük. Sűrűn befedjük kolbászkarikákkal (füstölt az igazán jó). 5 dl tejet 6 tojással és liszttel kikeverünk és ráöntjük. Sütőben világosra sütjük.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

KIADÓ ÜZLET A LIGET FÜRDŐBEN

Meghatározása: bérlet, melynek tevékenysége lehet: pedikűr, fodrászat...

Jelentkezési határidő: 2005. Október 21. 12⁰⁰

Helye: Gyomaendrőd Liget Fürdő Szolg. Kft

5500 Gyomaendrőd, Erzsébet liget 2, Ügyvezető ig. iroda

Ajánlat tartalmazza: tevékenység jellege, időtartama, bérleti díj összege

Bővebb információ: 66/283-750, 386-039

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

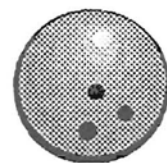

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

**BO-TI
BT**

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.)

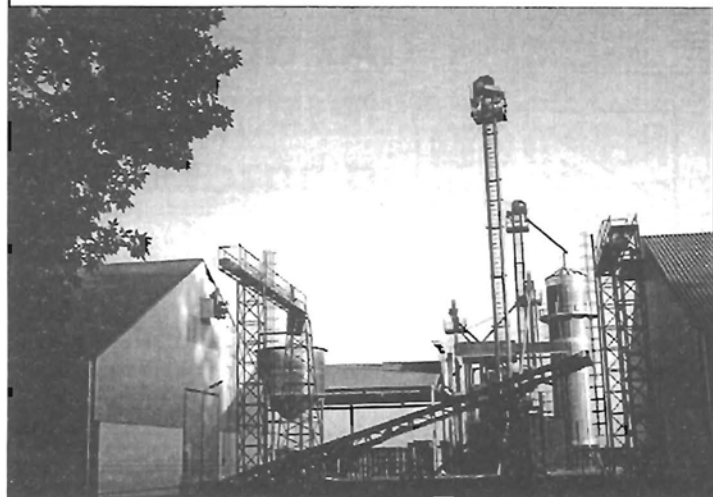
mezőgazdasági üzemek, kis-termelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert.

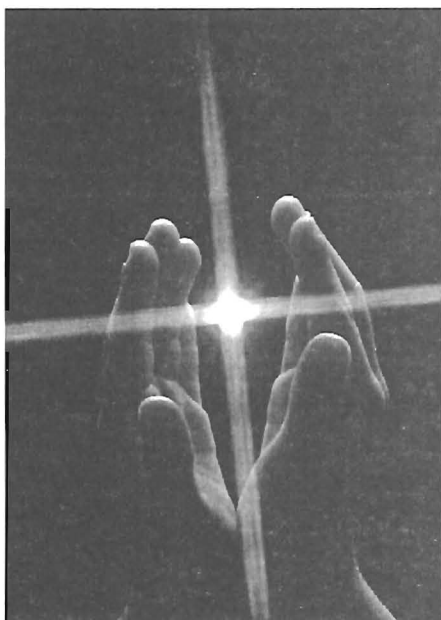
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: boti.bt@bekesnet.hu, boti.bt@mailbox.hu

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hízába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

KOVÁCS MIHÁLY, aki korábban Endrődön, később Gyomán élt, 3 éve a helyi képviselő-testület tagja volt, szeptember 18-án váratlanul befejezte földi életét, elköltözött az élők sorából. 56 éves volt. Gyászolják: családja, Ismerősei, és a Képviselő-testület tagjai.

PAPP ZOLTÁN volt hunyai lakos szeptember 18-án 81 éves korában elhunyt. Földi maradványait Békéscsabán helyezték örök nyugalomra. Gyászolják: felesége, lánya, unokája, és rokonai.

SZUROVECZ VINCE cipész, aki Hunyán a Rákóczi utcában élt, szeptember 11-én 93 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: testvére és a rokonság.

TÍMÁR JÁNOSNÉ Gellai Magdolna, aki Endrődön a Korányi utcában élt, szeptember 8-án rövid, súlyos betegség után vissza adta lelkét Teremtőjének. 90 éves volt. Gyászolják: a Gellai, és Timár család.

UNGVÖLGYI VINCÉNÉ Harnos Mária, aki Endrődön élt, hosszan tartó súlyos betegség után, szeptember 4-én 86 éves korában befejezte földi pályáját és az Örök Hazába költözött. Gyászolják: szerető családja, testvére, rokonai, ismerősei.

Köszönetnyilvánítás

Hálás köszönetet mondunk mindazoknak, akik Ungvölgyi Vincéné halálának hírére gyászunkban osztoztak, akik elkísérték őt utolsó útjára.

Nyugodjon békében, az örökvilágosság fényeskedjék neki.

Gyászoló család

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbevezetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhatalmú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottokról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Szüreti bál. A kép kb. 1936-ban készült. A császár a földön Hegedüs Máté és mellette kisfia Imre, a kép beküldőjének, Koloh Eleknének az édesapja, ill. testvére.

Szentkúti búcsúsok az 1960-as évek végéről.

Fényképalbum

GAZDAKALENDÁRIUM

MINDSZENT HAVA

Információ gazdálkodóknak

Méhek, méhészkedés, mézek

Tisztelt olvasó! Kiss Tamás vagyok, méhész, Békés megyei méhészeti szaktanácsadó. Ezt a feladatot pályázat útján nyertem el a Magyar Méhészet Nemzeti Programjának keretében. 15 éve méhészkedek, családomban a negyedik generációt képviselem, aki ezzel a mesterséggel foglalkozik.

A méhészkedés elsődleges célja a méz és más méhészeti termékek- viasz, virágpó, propolisz, méhpempő, méhméreg- termelése. A mézet a méhek a virágok nektárjából készítik, ami a méhek jutalma, amiért a virágok megporzását elvégzik. Ugyanis a nektár gyűjtése közben a méhek finom szőrzetükön átviszik a polleneket egyik virágról a másikra, elvégezve ezzel a megtermékenyítést. Ez a méhészkedés másodlagos haszna, mivel a vegyszeres növényvédelem által meggyérített természetes rovarvilág nem lenne képes elvégezni virágzó növényeink megporzását. És ez az oka annak, hogy elszántan küzdünk az európai méhészet, ezzel együtt az ökológiai egyensúly fennmaradásáért.

En az ökológiai gazdálkodás feltételei szerint méhészkedek, vagyis biomézet termelék. Ennek lényege nem csupán az, hogy kerüljük az agresszív kemikáliákkal vegyszerezett vagy forgalmas utak mentén fekvő méhlegelőket, hanem a méhek egészségének megőrzésére, gyógyításukra szintetikus kemikáliák és antibiotikumok helyett illóolajakat, szerves savakat és gyógynövényeket használunk.

Magyarország természeti adottságai világviszonylatban rendkívüliek. Hazánk agrárszakembereinek szakmai felkészültsége a világ élvonalába tartozik. Így mezőgazdasági termékeink minősége a legkiválóbbak között van. Mindez a mezőgazdaságon belül igaz a méhészetre, méhészekre és a mézre is. Az agrárágazat mégis válságban van. Mi az oka ennek? Mezőgazdaságunk tudatos tönkretétele folyik.

Ezen belül a méhészek problémáit ismerem közelebbről: a Föld nagy mézexportáló országaiban tragikus anyagi körülmények között élő emberek állítanak elő gyenge minőségű mézet nagy mennyiségben. A Világ mézkereskedelme néhány nyugat-európai család kezében van. Ezek a kereskedők az extraprofit érdekében kihasználják, hogy pl. az argentin vagy kínai termelők bármilyen áron hajlandóak odaadni a mézet azért, hogy legalább a nyomor szintjén életbenmaradjanak. Az így 200 Ft- nak megfelelő összeg alatti áron megvásárolt mézet összekeverik a jó minőségű európai mézekkel, leginkább a miénkkel. Az így nyert természetellenes keveréket- mert ugye a különböző országok borait sem keverik palackozás előtt- azután több mint tízszeres áron (2500 Ft körül) értékesítik a nyugati országok áruházaiában. A mi problémánk, hogy a magyar méze átvételi árát is a gyenge minőségű dömpingáruhoz igazítják.

Sajnos mára világtendenciává vált, hogy a lehető leggyengébb- így legolcsóbb- árut keresik a kereskedők, hogy a lehető legnagyobb árréssel adhassák tovább. Ezért eszünk mi kínai csirkét és tojást, dán hulladékhúsból készült kolbászt és felvágottat, francia étolajat, argentin mézet. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület mintákat vásárolt a magyar kereskedelmi forgalomban kapható mézekből és elküldte azokat a független, elismert brémai laboratóriumba elemzésre. Az eredmény döbbenetes: egy kivételével minden minta olyan valamit tartalmazott, amelynek csak a neve méz, de kémiai és biológiai tulajdonságai nem férnek bele azokba a paraméterekbe, amit a természetes méz mutat. Ezért nyugodt lélekkel azt tudom javasolni minden olvasónak, hogy mézet és a lehető legtöbb élelmiszert közvetlenül a termelőktől vásároljon. Egészségükre!

Kiss Tamás
Méhészeti Szaktanácsadó
06-30/635-12-56

Méhészeti szaktanácsadói fogadó óra: minden hónap 4. csütörtökén, Gyomaendrőd, Vállalkozók Háza

Gazdálkodási napló

Fontos eleme az Agrár- környezetgazdálkodási Támogatásoknak, hogy a résztvevő gazdálkodók kötelezettsége, hogy tevékenységükről részletes naplót vezessenek.

Ezen cikk írásának pillanatában a Gazdálkodási Napló beadá-

sának határideje az elmúlt évi gazdálkodásról 2005. szeptember 30.

A Gazdálkodási Naplót Várfi András falugazdász egy kis előadással egybekötve szeptember 1-jén adta át a megjelent gazdálkodóknak. (bal oldali kép)

A rendezvényen részt vevők élénken érdeklődtek, különösen érdekes volt a szintén azon a napon megtörtént első ellenőrzés eredménye, melyről Gubucz Béla gazda számolt be. (jobb oldali kép)

Várfi András
falugazdász

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva

Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu